

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KORUPCE A JEJÍ RIZIKA V ČINNOSTECH
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY**

Autor práce: Jan Růženec, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Mgr. et. Bc. Josef Kříha
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et. Bc. Josefovi Kříhovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. V neposlední řadě děkuji své manželce Anetě Růžencové za psychickou podporu a toleranci při psaní bakalářské práce.

ABSTRAKT

RŮŽENEC, J. *Korupce a její rizika v činnostech Policie České republiky : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 71 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. et. Bc. Josef Kříha

Klíčová slova: korupce, opatření, prevence, rizika, SWOT analýza

Bakalářská práce (dále jen „**práce**“) v rámci úvodní části širěji vymezuje základní pojmosloví ohledně korupce, východiska zkoumané oblasti a korupční rizika v činnostech Policie České republiky. V dalších navazujících kapitolách práce jsou rámcově reflektovány zájmové oblasti tzv. korupčních rizik v policejních činnostech, možnosti boje proti korupci v činnostech Policie České republiky, která obsahují obecná opatření k eliminaci korupce a postupy při podezření na korupci. Závěrečná část práce je zaměřena na prevenci korupčních jednání příslušníků Policie České republiky, kdy jejich součástí jsou strategické dokumenty jako interní protikorupční program a etický kodex Policie České republiky. Teoretická část práce je obohacena o část empirickou, kde za pomoci užití kvalitativní metody formou řízeného rozhovoru jsou demonstrovány názory na korupční jednání příslušníků Policie České republiky a jakým způsobem jim lze předcházet, kdy k dané problematice byla vytvořena a vyhodnocena tzv. SWOT analýza za účelem zjištění z kvalitnější zábran proti korupčnímu jednání ze strany příslušníků Policie České republiky.

ABSTRACT

RŮŽENEC, J. *Corruption and its Risks in the Activities of the Police of the Czech Republic : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2018. 71 p. Supervisor : Mgr. et. Bc. Josef Kříha

Key words: corruption, measure, prevention, risks, SWOT analysis

The bachelor thesis (hereinafter referred to as “**the work**”), within the introductory part, broadly defines the basic terminology concerning corruption, the starting point of the studied area and the corruption risks in the activities of the Police of the Czech Republic. In the following successive chapters of the thesis, the areas of interest in the so-called corruption risks in police activities, the possibilities of combating corruption in the activities of the Police of the Czech Republic, which contain general measures for the elimination of corruption and the procedures for suspicion of corruption, are reflected. The final part of the thesis is focused on the prevention of corruption acts of members of the Police of the Czech Republic, including strategic documents such as the internal anti-corruption program and the Code of Ethics of the Police of the Czech Republic. The theoretical part of the thesis is enriched by the empirical part where the use of a qualitative method in the form of a controlled interview demonstrates opinions about the corruption behavior of members of the Police of the Czech Republic and how they can be prevented when the so called SWOT analysis was created and evaluated for the purpose improving the prevention of corruption by members of the Police of the Czech Republic.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 HISTORIE KORUPCE	11
3 ZÁKLADNÍ POJMOSLOVÍ KORUPCE	12
3.1 Pojem korupce.....	12
3.2 Znaky korupce.....	13
3.3 Druhy korupce.....	14
3.4 Formy korupce	14
3.4.1 Klientelismus	15
3.4.2 Nepotismus	15
3.4.3 Úplatkářství.....	15
3.4.3.1. Přijetí úplatku.....	16
3.4.3.2. Podplácení.....	16
3.4.3.3. Nepřímé úplatkářství	16
3.5 Proč a jak vzniká korupce.....	16
4 KORUPČNÍ RIZIKA V ČINNOSTECH POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	17
4.1 Nejčastější oblasti korupčních rizik	18
4.1.1 Rizika v ekonomické oblasti.....	18
4.1.2 Rizika v oblasti trestního řízení	19
4.1.3 Rizika v oblasti správního řízení	19
4.1.4 Rizika v oblasti činnosti vnější služby	19
4.2 Indikátory policejní korupce.....	20
4.3 Příčiny policejní korupce.....	21
4.4 Stádia policejní korupce	21
4.5 Druhy policejní korupce	22
4.6 Důsledky policejní korupce.....	23
5 MOŽNOSTI BOJE PROTI KORUPCI V ČINNOSTECH POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	24
5.1 Obecná opatření k eliminaci korupčních rizik	25

5.2	Korupční jednání v české trestním právu	28
5.3	Postup při podezření z korupčního jednání	29
5.4	Společenské a osobnostní dopady korupčního jednání příslušníků Policie České republiky	30
5.5	Kriminalistické postupy a operativně pátrací prostředky v boji proti korupci. 30	
5.5.1	Operativně pátrací prostředky.....	32
5.5.2	Předstíraný převod.....	33
5.5.3	Sledování osob a věcí.....	33
5.5.4	Použití agenta.....	34
5.5.5	Odposlech a záznam telekomunikačního provozu	35
6	PREVENCE KORUPČNÍCH JEDNÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	37
6.1	Propagace protikorupčního postoje.....	38
6.2	Vzdělávání příslušníků v problematice korupce	39
6.3	Etický kodex Policie České republiky	39
6.4	Preventivní opatření	40
6.4.1	Personální oblast.....	41
6.4.2	Kontrolní oblast	42
6.4.3	Interní předpisy PČR.....	43
6.4.4	Organizace policejní práce.....	43
6.4.5	Transparentnost policejní práce.....	43
7	EMPIRICKÁ ČÁST.....	44
7.1	Strategie výzkumu.....	44
7.2	Řízený rozhovor	44
7.3	Výsledek řízeného rozhovoru.....	47
7.4	SWOT analýza	47
7.4.1	SWOT analýza korupce u PČR	49
	ZÁVĚR	52
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	54
	SEZNAM PŘÍLOH.....	57
	SEZNAM ZKRATEK.....	58
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	59
	PŘÍLOHY.....	60

ÚVOD

Volba tématu práce „Korupce a její rizika v policejních činnostech Policie České republiky“ bylo zvoleno ke zpracování z důvodu stálé celospolečenské aktuálnosti. Je neoddiskutovatelným faktem, že korupční příležitosti se dotýkají činnosti Policie České republiky, například při řešení přestupků, nebo trestných činů, či práce s osobními údaji. Lze říci, že v rámci zabezpečení úkolů shora naznačeného bezpečnostního sboru neexistuje žádné korupčně imunní místo, či činnost. Hlavním cílem práce je vymezit základní pojmosloví zkoumané oblasti, tedy pochopit, jak korupce funguje, jaká jsou korupční rizika v policejních činnostech, možnosti boje proti korupci a prevence korupčních jednání, a to předmětně u Policie České republiky. Další podstatnou částí práce bylo proniknout do podstaty korupčních rizik souvisejících s výkonem služby příslušníků Policie České republiky, se zaměřením na důležitá specifika těchto rizik. Vedlejší cíl demonstruje výzkumná zjištění na základě užití kvalitativního výzkumu za pomoci řízeného rozhovoru a provedením SWOT analýzy.

Korupce je nežádoucím a pro společnost nebezpečným jevem, který provází lidstvo ve všech historických obdobích. Proto je první část práce zaměřena na vymezení základního pojmosloví ohledně korupce, na její znaky, druhy a formy, z důvodu ucelení si vlastního názoru ke korupčnímu jednání.

Kapitola korupční rizika v činnostech Policie České republiky směřuje ke korupčním rizikům v policejních činnostech Policie České republiky. Cílem této kapitoly je přiblížit nejčastější oblasti korupčních rizik, stádia a druhy policejní korupce. Nedílnou součástí této kapitoly jsou možné příčiny a indikátory policejní korupce, kde je uveden výčet důvodů, proč se korupční jednání může vyskytovat předmětně u Policie České republiky.

Možnosti boje proti korupci v činnostech Policie České republiky je kapitola, kde jsou uvedena obecná opatření k eliminaci korupčních rizik. Obsahem této kapitoly jsou rovněž postupy kontrolních orgánů proti příslušníkům Policie České republiky, kteří jsou podezřelí z korupčního jednání, dále pak možné společenské dopady takového jednání a tresty, které je možné za takové jednání uložit. Součástí této kapitoly je i výčet paragrafových znění dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších

předpisů a novel (dále jen „**trestní zákoník**“), týkajících se jednání, která jsou součástí korupce.

Prevence korupčních jednání u Policie České republiky je kapitolou, která má ve svém obsahu propagaci protikorupčního postoje a Etický kodex Policie České republiky. Dále poukazuje na vzdělávání příslušníků v korupční problematice, protože každý policista by měl vědět, co korupcí je a jaká jsou korupční rizika.

Empirická část práce se zabývá vedlejším cílem práce. V této části práce byl proveden kvalitativní výzkum pomocí řízeného rozhovoru a také byla provedena SWOT analýza ke korupci u Policie České republiky, za účelem zjištění zkvalitnění zábran proti korupčním jednáním příslušníků Policie České republiky.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Věcná část práce v rámci hlavního cíle vymezuje základní pojmosloví ohledně korupce, východiska a legislativní aspekty zkoumané problematiky. Vedlejší cíl demonstruje výzkumná zjištění na základě užití kvalitativního výzkumu za pomoci řízeného rozhovoru a vyhodnocení SWOT analýzy. Dále se práce snaží proniknout do podstaty korupčních rizik souvisejících s výkonem služby pořádkové policie a zaměřit se na důležitá specifika daných rizik.

Teoretická část práce na základě teoreticko – praxeologického vhledu demonstruje možnosti boje proti korupci v činnostech Policie České republiky s doporučeným postupem při podezření z korupčního jednání příslušníků a také zakotvení korupčního jednání v českém trestním právu.

Nedílnou součástí práce je kapitola, která se týká prevence korupčních jednání příslušníků Policie České republiky, která se zaměřuje na propagaci protikorupčního postoje, vzdělávání příslušníků v korupční problematice a možné preventivní opatření v různých oblastech.

V empirické části práce je uveden kvalitativní výzkum, který byl proveden formou řízeného rozhovoru. Provedením řízeného rozhovoru byly získány názory možné k odstraňování korupčního jednání u příslušníků Policie České republiky. Dále v dané části práce byla provedena SWOT analýza, kterou byly zjištěny možnosti pro zkvalitnění zábran proti korupčnímu jednání příslušníků. Výsledky v dané části práce jsou vedlejším cílem.

2 HISTORIE KORUPCE

Korupce je často nazývána jako „nemocí společnosti“, již Chamurrapiho zákoník ve Starobabylonské říši obsahoval protikorupční opatření. I Římská říše a starověká Indie se setkávala s úplatky, zejména v Římské říši, kde se prodávaly úřednické hodnosti a tituly. I Řecko se potýkalo s korupcí, a to zejména při pořádání olympijských her, kdy korupce vedla až k jejich zániku. Lze říci, že úplatkářství je staré jako státní útvar a státní úředníci.¹

Korupční problémy nejsou fenoménem pouze dnešní doby, ale zvláště nabývají na důležitosti ve 20. letech a netýkají se jen České republiky, ale celého světa. Korupce provází lidskou společnost po celou dobu její existence. Jejím důležitým znakem je, že velmi úsporně přežívá a sužuje lidstvo po celou dobu jejího vývoje.² Celý svět má ambici se s tímto problémem, který se neustále vyvíjí, nějakým způsobem bojovat. Vzhledem k tomu, že korupce a snaha boje proti ní zde existuje již delší dobu, má svoji historii.

Po vzniku České republiky jako samostatného státu došlo k politickým, a hlavně ekonomickým změnám. Situace ohledně korupce se razantním způsobem zvýšila, avšak stávající trestní úprava trvala až do roku 2009, kdy došlo k novelizaci trestního zákona.

V tomto období měla na projevy korupce zcela zásadní vliv ekonomická transformace na tržní mechanismus. V této době se korupce již dostala do popředí zájmu společnosti. V období malé privatizace, probíhající začátkem 90. let, byly známy případy, jejichž cílem byla snaha o zkorumpování členů privatizačních komisí a osob, které se účastnily dražeb s účelem odstoupení. Častým jevem v tomto období bylo nabízení značných finančních částek za přístup k obchodním informacím. Tato jednání vedla ke zvýhodnění určitých osob a skupin, které se podílely na privatizaci.³

---

¹ CHMELÍK, J., TOMICA, Z. *Korupce a úplatkářství*. Praha : Linde, 2011. s. 9 - 10

² BLOG.AKTUALNE.CZ. *Korupci máme v sobě*. In *Blogger* [online] 8. 9. 2010 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/tomas-sokol.php?itemid=10735>>.

³ DAVID, V., NETT, A. *Korupce v právu mezinárodním, evropském a českém*. Praha : C. H. Beck. 2007. s. 216

3 ZÁKLADNÍ POJMOSLOVÍ KORUPCE

Práce je zaměřena na téma korupce a její rizika v činnostech Policie České republiky, kdy daná kapitola je zaměřena na vymezení základních pojmů ohledně korupce, jejích znacích, druhů a forem.

3.1 Pojem korupce

Korupce je všeobecně pro společnost nebezpečným a také nežádoucím jevem. Pojem korupce lze odvodit z původního latinského názvu corruptus, kdy tento název charakterizují slova jako jsou: nesprávný, vadný, zkažený.

Korupci lze charakterizovat následovně: „Vztah dvou stran, kdy jedna strana poruší své povinnosti tím, že zneužije svěřenou pravomoc, za což získá neoprávněné zvýhodnění pro sebe, nebo pro jiného, a to z vlastního podnětu nebo z podnětu druhé strany. Mezi porušením povinnosti – jednáním a následkem – neoprávněným zvýhodněním sebe, nebo jiného, existuje vždy příčinná souvislost. Z hlediska subjektivní stránky u všech forem korupčního jednání musí jít o úmyslné jednání s cílem přivodit sobě nebo jinému nezaslouženou výhodu, neoprávněný prospěch apod.“⁴

Všeobecně lze tedy korupci definovat jako zneužití postavení, které je spojeno s porušením principu při rozhodování a za to získá neoprávněné zvýhodnění pro sebe, nebo pro někoho jiného.

Když převedeme korupci do policejního prostředí, je možno ji chápat jako přijímání a předávání úplatků, protislužeb, nepotismu a klientelismu. Za korupční lze považovat jakékoli nežádoucí a nezákonné jednání úředních osob, tedy v našem případě policistů.

Policejní korupce se negativně zapisuje do vědomí lidí, patří k nejzávažnějším porušováním etického kodexu Policie České republiky a způsobuje tak ve společnosti morální, ale i ekonomickou újmu.

---

⁴) Viz příloha č. I

V následujících podkapitolách a oddílech se práce pokusí obecně přiblížit základní znaky, druhy a formy korupce.

3.2 Znaky korupce

Základním znakem korupce je, že se někdo zachová nepoctivě při plnění svěřených úkolů vyplývajících z jeho postavení. Podstatou této nepoctivosti je to, že nějaká osoba zneužije svého postavení a nejedná nestranně. Tímto zneužitím postavení většinou daná osoba někoho zvýhodní a získá při tom pro sebe, nebo pro někoho jiného zisk, či jinou výhodu.⁵

Další znak korupce je vedený touhou po zisku či jiném osobním prospěchu daných osob. Daná neoprávněná výhoda, která se uplácené osobě poskytuje, nemusí mít pouze finanční formu, ale může jít o jiné majetkové obohacení, nebo o jiný prospěch nemajetkové povahy.

Za další znak korupce může být absence oběti, kdy jedinou obětí v dané situaci je pouze společnost, jako taková. Ke korupci může také docházet z jiných důvodů, například z vydíratelnosti, nebo slabosti jedince.

Ze všech definicí vztahujících se ohledně korupce, můžeme stanovit níže citované definiční znaky, které přehledně sestavil Chmelík. Tyto znaky jsou obecně v obecné rovině platné, a to pro všechny typy korupce:

1. vztah dvou subjektů (toho kdo úplatek poskytuje – nabízí a toho, kdo úplatek přijímá),
2. jde o směnný vztah, přinášející oběma stranám výhodu,
3. má souvislost s obstaráním věci obecného nebo institucionálního zájmu,
4. korumpovaným je subjekt disponující určitým postavením, nebo pravomocí,
5. vždy se jedná o jednání proti dobrým mravům.⁶

---

⁵ TRANSPARENCY INTERNATIONAL, *Občan proti korupci*. Praha, 2013, s. 9

⁶ CHMELÍK, J. a kol. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha : Právnické a ekonomické nakladatelství Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2003, s. 20

3.3 Druhy korupce

Existuje celá řada možných druhů korupce, ale je vždy nutné počítat s tím, že jeden druh korupce na sebe většinou váže i další druhy korupce, tedy se vzájemně doplňují.

Například agentura GfK pro potřeby svého výzkumu dělí korupci podle rozsahu a charakteru korupčního jednání na čtyři základní druhy:

- 1. banální korupce:** drobná korupce běžného člověka, kam můžeme například zařadit poskytování různých dáreků, nezdaněné platby řemeslníkům, dávání spropitného v restauraci
- 2. municipální korupce:** korupční jednání pracovníků veřejné správy na lokální úrovni
- 3. velká individuální korupce:** korupční chování vysokých státních úředníků, politiků a lidí pracujících v podnikatelské sféře
- 4. velká institucionální korupce:** korupční jednání, jehož se jednotlivci dopouštějí ve prospěch institucí (např. politický stran).⁷

Jednodušší a realitu možná lépe odrážející je dělení korupce na tyto formy:

1. drobná korupce úředníků, policistů a poskytovatelů veřejných služeb, tedy korupce v „obyčejném životě“
2. „velká korupce,“ která je spojená s rozkrádáním a zneužíváním veřejných prostředků, prospěchem z privatizace apod.⁸

3.4 Formy korupce

Korupci, jak je výše uvedeno, lze tedy považovat jako slib, nabídku či poskytnutí jakékoliv jiné výhody za účelem prospěchu, nebo jiné výhody. Daný prospěch nemusí být vždy finanční (úplatkářství), ale může být o zvýhodňování příbuzných (nepotismus), nebo o protěžování známých (klientelismus). Z tohoto důvodu jsou níže uvedeny formy korupce jako podkapitoly.

⁷ TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Občan proti korupci*. Praha, 2013, s. 10

⁸ TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Občan proti korupci*. Praha, 2013, s. 10

3.4.1 Klientelismus

Klientelismus je neoficiální, zákulisní systém dohod ve společnosti, jehož charakteristickým znakem je ochrana, jinak zvaná též protekce, vybraných členů celku, potažmo poškozování zájmů subjektů v klientelistických vazbách neparticipujících. Kořenem klientelismu je skutečnost, že účastníci klientelistických ujednání bez této formy spolupráce nejsou schopni dosáhnout na zvýhodnění, typicky majetkové nebo společenské, které jim skrze klientelismus dostupné je. Z titulu své definice je klientelismus negativní společenský jev a jeho důsledky lze souhrnně označit jako porušování rovnosti.

3.4.2 Nepotismus

Nepotismus (z latinského slova **nepos** = synovec) označuje systém obsazování funkcí, v němž jsou preferováni příbuzní (obecněji přátelé či obchodně spřízněné osoby) proti ostatním, nezřídka lépe kvalifikovaným kandidátům. Nepotismus je jednou z více podob protekce. K nepotismu může docházet na státní úrovni (obsazování politických funkcí), ale i v organizacích, institucích a firmách.⁹

3.4.3 Úplatkářství

Úplatky patří mezi nejčastější formy korupce, protože oběma stranám může přinést značný, i když neoprávněný prospěch. Uplácející osoba dosáhne svého snáze nebo rychleji, kdežto uplácená osoba získá úplatek. Tento prospěch je ale obvykle na škodu státu nebo veřejné instituci (například pokud policista za úplatek neuloží pokutu). Pokud je cílem úplatku dosáhnout neoprávněného zvýhodnění vůči jiným osobám, jako například úplatek za urychlení úředního výkonu, poškozují takové jednání druhé uchazeče. K uplácení dochází zvláště často tam, kde je o nějakou věc nebo službu nouze, pokud je úřední jednání zvláště složité, nákladné nebo zdlouhavé a podobně.¹⁰

---

⁹ MAŘÍKOVÁ, H. *Velký sociologický slovník*. Praha : Karolinum, 1996.s. 682

¹⁰ FRÍČ, P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha : G plus G, 1999. s.49

3.4.3.1. Přijetí úplatku

Trestný čin přijímání úplatku může být spáchán třemi formami jednání. Těmito formami jednání je přijetí úplatku, přijetí slibu o poskytnutí úplatku a žádání úplatku. Přijetí úplatku osobou obstarávající věc obecného zájmu je spácháno tehdy, když tato osoba úplatek skutečně přijme.¹¹

3.4.3.2. Podplácení

Podplácení je samostatným trestným činem, kterého se dopustí ten, kdo jinému v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek. Pro dokonání tohoto trestného činu není rozhodné, zda osoba, které byl nabídnut či slíben úplatek, tento úplatek nebo slib přijala, či nikoliv, nebo ho dokonce odmítla. Úplatek nemusí být poskytnut, nabídnut či slíben přímo obstarávající věci obecného zájmu a tyto úkony mohou být učiněny i vůči prostředníkovi.¹²

3.4.3.3. Nepřímé úplatkářství

Nepřímého úplatkářství se dopouští ten, kdo žádá nebo přijme úplatek za to, že bude svým vlivem působit na výkon pravomoci veřejného činitele, nebo za to, že tak učinil, a dále pak ten, kdo z tohoto důvodu takový úplatek poskytne, nabídne nebo slíbí. Nepřímého úplatkářství se může dopustit pouze ten, kdo vyvíjí vliv na veřejného činitele, nebo ten, kdo této osobě úplatek poskytne, nabídne nebo slíbí.¹³

3.5 Proč a jak vzniká korupce

Obecně uznávaným a nezpochybňovaným názorem zůstává, že základním a nevyčerpatelným zdrojem korupce je lidská touha po zisku či osobním úspěchu. Ona je hnacím motorem korupčního jednání jednotlivců a stojí i v pozadí všech procesů jeho institucionalizace. Na druhé straně také platí, že toto obecné vysvětlení vzniku korupce je nedostatečné a nemůže uspokojit toho, kdo pátrá po konkrétnějších příčinách korupce

---

¹¹ FRIČ. P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha : G plus G, 1999, s. 52

¹² FRIČ. P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha : G plus G, 1999, s. 57

¹³ FRIČ. P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha : G plus G, 1999, s. 58

v jednotlivých zemích nebo institucích.¹⁴ K tomu, abychom pochopili, proč někde je korupce ve stadiu nahodilých izolovaných případů a jinde zase ve stadiu organizovaného zločinu, je zapotřebí prozkoumat, za jakých podmínek se touha po zisku a úspěchu stává nezvladatelnou, v jaké prostředí nachází příležitost uplatnit se formou korupčního chování a jaké další podněty toto chování povzbuzují nebo utlumují.¹⁵

Říká se, že „příležitost dělá zloděje“. Kdyby nebyly příležitosti ke korupčnímu chování, nebyla by ani korupce. Příležitost pro korupci nastává všude tam, kde jsou veřejným činitelům svěřovány pravomoci.¹⁶

4 KORUPČNÍ RIZIKA V ČINNOSTECH POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Pojem riziko se používá v mnoha souvislostech a má v odborném jazyce různých odborných disciplín odlišný význam, kdy v globálním slova smyslu jde o určitý druh odrazu negativních stránek vývoje, který celkově nepříznivě ovlivňuje svými příznaky, existencí a následky náš život.¹⁷ Tedy převedeno do policejních činností, lze korupční riziko chápat jako existenci možného korupčního jednání, tedy získání nějaké neoprávněné výhody při každodenní činnosti jednotlivce v rámci výkonu služby u policie.

Korupční rizika jsou přítomná prakticky při jakékoliv činnosti v policejní práci. Například na místech, kde se zasahuje nějakým způsobem do činnosti nebo do soukromého života osob. Také i v místech, kde dochází k usměrňování pohybu, pobytu a lidských aktivit všeho druhu, včetně práce. Dále v místech, kde dochází k ukládání trestů (sankcí). Ke korupčnímu jednání ze strany policie může také docházet za situací, ve kterých dochází k omezování práv a svobod člověka.

U policie se vyskytují i místa, kde by bylo korupční jednání bezpředmětné. Myslím si, že zabránit korupčním jednáním nelze, jelikož ze strany policie většinou

---

¹⁴ FRIČ. P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha : G plus G, 1999, s. 35

¹⁵ FRIČ. P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha : G plus G, 1999, s. 36

¹⁶ FRIČ. P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha : G plus G, 1999, s. 36

¹⁷ MAŘÍKOVÁ, H. *Velký sociologický slovník*. Praha : Karolinum, 1996. s. 428

dochází k různým omezením, či sankcím, kdy tyto potrestané osoby odmítají. Z tohoto důvodu se pokouší zasahující policisty nějakým způsobem zvýhodnit, aby se následnému trestu, či omezení vyhnuli. Z tohoto důvodu byly v rámci policie vyhodnoceny oblasti možných rizik výskytu korupčního jednání, potencionální formy korupce, stanoveny stupně významnosti vlivu rizika a stanovena taková opatření, aby se snížila rizika korupčního jednání.

4.1 Nejčastější oblasti korupčních rizik

Nejčastějšími oblastmi korupčních rizik se zabývá protikorupční program Policie České republiky, kde jsou stanoveny celkem čtyři skupiny, ve kterých se nejčastěji vyskytují korupční rizika. Tyto skupiny jsou rozepsány v dalších podkapitolách.

Dále je zde možno uvést, že by se měl každý vedoucí zaměstnanec policie v rámci svých možností a kompetencí snažit nastavit odpovídající systém, kterým by eliminoval jakékoliv možnosti korupčních jednání v rámci jeho působnosti.¹⁸ V tomto směru nelze opomíjet fakt, že korupce v žádném případě nestagnuje, ale spíše se stupňuje a je postupem času rafinovanější. Rozhodně bychom neměli zapomínat na skutečnost, že korupce je dynamický jev, který časem mění svoji podobu i obsah. To platí i o korupci v policii. S těmito faktory by měl vedoucí pracovník policie vždy počítat s ohledem na stanovení rizikových oblastí, kde by všude mohlo docházet ke korupčnímu jednání.

4.1.1 Rizika v ekonomické oblasti

- zadávání veřejných zakázek na pořízení majetku nebo na poskytování služeb pro útvary policie,
- využívání služeb externích dodavatelů na činnosti, které by měly být zabezpečovány v rámci stanoveného předmětu činnosti útvaru policie,
- proces přípravy a koordinace projektů policie spolufinancovaných ze zdrojů Evropské unie a jiných forem zahraniční pomoci a proces udržitelnosti výstupů z těchto projektů,

---

¹⁸ Viz příloha č. I

- uplatňování reklamací,
- zadávání oprav a údržby majetku, odstraňování havárií,
- příjem a výdej majetku na útvary policie,
- hospodaření s prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb,
- proces rozhodování o nepotřebném a přebytečném majetku,
- prodej nepotřebného a přebytečného majetku,
- rozhodování o náhradě škod, uplatňování náhrad a správa pohledávek,
- uzavírání smluv a uplatňování práv plynoucích ze smluv,
- proces sjednávání nájmu a podnájmu nemovitého majetku.

4.1.2 Rizika v oblasti trestního řízení

- vedení trestního řízení
- nakládání s informacemi o probíhajícím trestním řízení

4.1.3 Rizika v oblasti správního řízení

- rozhodování a řízení v 1. a 2. stupni správního řízení,
- řízení o kázeňském přestupku a řízení o jednání, které má znaky přestupku,
- řízení a rozhodování ve věcech nemocenského pojištění příslušníků a zaměstnanců policie,
- vyřizování stížností, peticí a upozornění,
- dohled a dozor na úseku zbraní, střeliva, výbušnin a bezpečnostního materiálu,
- povolování vstupu a pobytu cizinců.

4.1.4 Rizika v oblasti činnosti vnější služby

- šetření a vyřizování přestupků,
- šetření dopravních nehod,
- projednávání správních deliktů,
- organizace zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o vydání zbrojního průkazu.¹⁹

---

¹⁹ Viz příloha č. I

4.2 Indikátory policejní korupce

Korupce, jak je známo, je nesmírně rozsáhlá. Je těžké jí přímo určit, natož úplně odstranit z policejních činností. Doposud není žádný přesný návod, jak korupci zneškodnit, avšak existuje několik indikátorů, které signalizují korupční jednání. Lze je rozlišit způsobem, který uvedl pan Nesvadba v knize *Policejní etika*, takto:

a) indikátory specifické pro postupy:

- existence neúplných spisů nebo spisů obsahující chyby
- výskyt neobvyklých nebo značně proměnlivých rozhodnutí
- výskyt protiprávních rozhodnutí
- výskyt rozhodnutí bez předchozího přezkoumání
- odmítání kontrol na určitém úseku
- nevysvětlitelná urychlení rozhodovacích procesů
- osoby, které vyžadují jednání se stále stejným policistou

b) indikátory specifické pro osoby:

- nápadná důvěrnost při styku s kriminalisticky závadovými osobami
- osobnostní nestabilita způsobená materiálními, rodinnými, zdravotními či jinými problémy
- nevysvětlitelná změna životního způsobu (nákladné koupě apod.)
- přechod k rizikovému způsobu života (patologické hráčství, alkohol apod.)
- úzké osobní vazby k osobám či firmám, k nimž má daná osoba i služební vztah
- „opomenutí“ konzultovat předem rozhodnutí
- nevysvětlitelné změny názoru
- vykonávání nepovolené vedlejší činnosti apod.

c) indikátory pro pokusy o zkorumpování:

- časté kontaktování osoby, které je jinak věcně nepodstatné
- lichocení
- předstírání pochopení pro pracovní přetíženost
- předávání malých, obzvláště „upomínkových“ předmětů (tužka, zápisník, kalendář apod.)²⁰

---

²⁰ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009, s. 240-241

Stále je nezbytné mít na paměti, že výskyt indikátoru ještě není totéž, co výskyt důkazu!²¹

4.3 Příčiny policejní korupce

Všeobecně lze příčiny policejní korupce rozlišit na tři velké oblasti:

- a) **Celospolečenské** (týkající se politických, ekonomických a sociálních předpokladů a podmínek činnosti policie).
- b) **Institucionální** (týkající se specifického stylu organizace a řízení policie jako celku i jejich jednotlivých útvarů a složek).
- c) **Individuální** (vycházející z typu morálního myšlení, cítění a rozhodování jedince).²²

Ve smyslu výše uvedených oblastí příčin policejní korupce lze doplnit několik souvisejících příkladů:

- nízká osobnostní úroveň policistů, která byla zapříčiněna nábořem mnoha nových policistů, který probíhal nedostatečně systémovou, propracovanou a kvalifikovanou personální prací, která by při přijímání nových uchazečů odstranila nedostatky ohledně etické stránky (individuální oblast),
- nedostatečně motivující finanční ohodnocení policistů, netransparentní kariéerní růst (institucionální oblast),
- na mnoha útvarech dochází k přetěžování policistů z důvodu tzv. „podstavu“, nebo z důvodu odcházení zkušených policistů do civilu, kdy na útvarech zůstávají prakticky jen policisté, kteří se v nedávné době vrátili ze základní odborné přípravy (institucionální oblast),
- neustále změny v kompetencích Policie České republiky, nebo rušení a zřizování útvarů v rámci Policie České republiky (institucionální oblast).

4.4 Stádia policejní korupce

V knize *Policejní etika*, kterou napsal pan Nesvadba, jsou uvedeny celkem čtyři stadia policejní korupce:

---

²¹ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009, s. 241

²² NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009, s. 249

1. **Stadium náhodné korupce.** Nevytvářejí se ještě stabilizované algoritmy korupčního jednání, ke korupci dochází podle rčení „příležitost dělá zloděje.“
2. **Stadium spontánně regulované korupce.** Z občasných, výjimečných korupčních aktů se stává více méně pravidelný způsob jednání celých skupin policistů, policejních útvarů apod. Jejich průběh je stále ještě více nahodilý, koordinovaný pouze „ad hoc,“ nicméně korupční praktiky se přenášejí na stále větší okruh policistů.
3. **Stadium organizované (tedy již více méně institucionalizované) korupce.** Dochází již k plánovanému vytváření „korupčních řetězců,“ ke specializaci a dělbě práce mezi jednotlivými prvky řetězců, propojování státní a veřejné správy s organizovaným zločinem.
4. **Stadium systémové korupce.** V tomto vrcholném stadiu tak těsně prorůstá organizovaný zločin, politika a ekonomika, že celé společenské systémy a subsystemy nejsou již bez korupčních vazeb schopny vlastního fungování a vzniká „korupční stát.“²³

4.5 Druhy policejní korupce

Druhy policejní korupce jsou rozděleny do tří odvětví, které jsou citovány v knize *Policejní etika*, jejímž autorem je Nesvadba:

1. **Banální (triviální) korupce:**
  - nevydání pokutových bloků
  - přijímání drobných dáreků jako projevů vděčnosti
  - prominutí přestupku za menší úplatu
  - přijetí nabídky nakupování se zvláštní slevou
  - krádež věcí ze skladu zabaveného zboží
  - využívání služebního vozidla k soukromému účelu
2. **Spíše sofistikovaná korupce:**
  - vydírání pachatelů
  - asistence při převodu cizinců přes státní hranici

²³ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009, s. 249

- vydávání povolení k pobytu či zbrojních průkazů neoprávněným osobám
- změna záznamu v protokolu o dopravní nehodě
- spolupráce na organizovaném obchodu s kradenými auty
- fingování dopravní nehody

3. Sofistikovaná korupce:

- poskytování informací z policejní databáze pro neoprávněné účely
- vybírání „výpalného“
- přijímání protihodnoty za udělení povolení k trvalému pobytu
- zastavení trestního řízení
- úmyslné vedení vyšetřování „do ztracena“
- varování pachatelů, že policie šetří jejich trestnou činnost.²⁴

4.6 Důsledky policejní korupce

Z hlediska společnosti se policejní korupce prohlubuje, tímto vzniká společenská nerovnost a dále narušuje zásady rovných příležitostí pro každého. Z daného hlediska se stává nástrojem organizovaných zločinů.

Mezi hlavní negativní dopady policejní korupce patří především oslabování důvěry jak k Policii České republiky, tak i uvnitř Policie České republiky. V případě, že si lidé myslí, že policisté nemají jakékoliv zábrany jednat nemorálně a v některých případech i nezákonně a tímto způsobem je chování policistů medializováno, bude těžké společnost přesvědčovat o tom, že se může Policii České republiky důvěřovat.

Samozřejmě, že se může jednat o selhávání lidského faktoru jednotlivce, ale toto má za příčinu nedůvěru v Policii České republiky jako celku. Toto lze vyjádřit pořekadlem v případě úplatku jako: „bere jeden, druhý také.“

Dalším možným dopadem je negativní mediální obraz. Vztah veřejnosti k policistům je silně ovlivňován prezentováním jejich činností v hromadných sdělovacích prostředcích. Média tak hrají významnou roli v této oblasti především proto, že do značné míry ovlivňují také mínění. Média mnohdy podávají zkreslené

---

²⁴ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009, s. 244

informace, což může vytvářet negativní pohled na činnost příslušníků Policie České republiky.

Pokud jsou občané přesvědčení, že fungování policie je narušeno korupcí, sami budou při řešení nových potřeb obcházet pravidla a využívat nelegitimních nástrojů, čímž může docházet k posílení korupčního klimatu. Panuje-li ve společnosti přesvědčení o zkorumpovanosti policie, může to mezi lidmi vyvolat pocit bezmocnosti nějak proti tomu bojovat.

Policejní korupce má také negativní vliv na morálku jedinců ve společnosti a na jejich demotivaci. Pokud tak důležitý orgán, jako je policie, bude na společnost dělat negativní dojem, může napomoci rozvoji „korupční morálky“, která říká, že korupce je normální.²⁵

5 MOŽNOSTI BOJE PROTI KORUPCI V ČINNOSTECH POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Možností boje proti korupci je několik, kdy v České republice vychází Úřadem vlády České republiky každoročně Akční plán boje s korupcí. Tento plán je postaven na třech základních kamenech, a to na prevenci, průhlednosti a postihu. Hlavním cílem prevence je minimalizace státních regulací, zjednodušení legislativy, transparentnosti legislativního procesu, zavedení protikorupční výchovy dětí, mládeže a v neposlední řadě vytváření protikorupčního prostředí ve společnosti. Cílem průhlednosti je transparentnost v oblasti zadávání veřejných zakázek a čerpání prostředků z veřejných rozpočtů a fondů. Postih je zaměřován na zpřísnění trestů v trestním zákoníku a v zákoně o střetu zájmů.

Další možností boje proti korupci v rámci Policie České republiky je vydaný rozkaz policejního prezidenta č. 209/2015, interní protikorupční program Policie České republiky. Uvedený protikorupční program obsahuje náležitosti, jako například:

- pojem korupce,
- výčet policejních činností, v nichž se nejvíce vyskytují korupční rizika,

---

²⁵ PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR*, Praha, 2015, Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze. Vedoucí absolventské práce Mgr. Vlastimil Burian, s. 11-12

- skutečnosti související s vytvářením protikorupčního klimatu,
- následné postupy kontrolních orgánů nebo Generální inspekce bezpečnostních sborů při podezření z korupčního jednání příslušníků (zaměstnanců) Policie České republiky,
- skutečnosti související s vyhodnocováním protikorupčního programu Policie České republiky.

5.1 Obecná opatření k eliminaci korupčních rizik

Ke zvládnutí identifikovaných rizik výskytu korupčního jednání v jednotlivých oblastech činnosti policie jsou přijata konkrétní opatření uvedená v části IV. Interního protikorupčního programu Policie České republiky. Dále jsou ke snížení rizik korupce přijímána obecná opatření, jež lze rozdělit do následujících oblastí:

Obecně:

- Důsledně dodržovat právní předpisy a interní akty řízení.
- Maximálně zprůhlednit všechny činnosti, při kterých může docházet ke korupčnímu jednání (pravidlo čtyř očí, pořizování zápisů apod.).
- Dodržovat Etický kodex Policie České republiky a Etický kodex zaměstnance Ministerstva vnitra.
- Podle možností monitorovat veřejné mínění externího zákazníka a tím si zajistit zpětnou vazbu o výskytu korupčního jednání.

V oblasti poskytování informací:

- Důsledně respektovat právní úpravu svobodného přístupu k informacím.
- Informace poskytovat aktivně a včas.
- Respektovat zásadu rovného přístupu ke sdělovacím prostředkům.

V oblasti správního řízení a rozhodovací pravomoci:

- Postupovat podle
  - zákona č. 500/2004 Sb., správní řád,
  - zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů,
  - zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

V oblasti trestního řízení:

- Postupovat podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).
- Postupovat podle pokynu policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení.

V oblasti kontrolní:

- Provádět namátkové kontroly plnění služebních a pracovních úkolů.
- Zavést účinný a důsledný systém kontroly plnění služebních a pracovních úkolů.
- Ke kontrolním zjištěním přijímat adekvátní nápravná opatření a provádět kontrolu jejich realizace, úplnosti a účinnosti.

V oblasti řídicí:

- Věnovat dostatečný prostor boji proti korupčnímu jednání na poradách na všech úrovních řízení.
- Nekompromisně řešit všechny náznaky a zjištěné případy korupčního jednání.
- Důsledně kontrolovat rizikové činnosti a pravidelně je vyhodnocovat.
- V případě pochybení nebo selhání příslušníka nebo zaměstnance policie seznamovat na pracovních poradách ostatní pracovníky s případem a opatřeními, která byla přijata.
- Za porušení služebních nebo pracovních povinností stanovených právními předpisy nebo interními akty řízení uplatňovat vůči příslušníkům a zaměstnancům policie příslušné sankce.

V oblasti personalistiky:

- Zajistit kontinuální obměnu lidských zdrojů včetně argumentace (zachování podmínek pro předávání zkušeností, předcházení budoucím rizikům) a kvantifikace potřeb pro zajištění této obměny,
- Zabezpečit objektivitu procesu přijímání nových příslušníků a zaměstnanců policie.
- Správně a objektivně posuzovat osobnostní způsobilost uchazeče o přijetí do služebního poměru.

- Zabezpečit v rámci vyhlášeného výběrového řízení na volné služební místo s příplatkem za vedení v 9. tarifní třídě a vyšší objektivní posouzení uchazečů metodou Assessment Centre.
- V souladu s právními předpisy a interními akty řízení zabezpečovat správný a objektivní postup při změnách služebního a pracovního poměru.
- Vyhledávat uchazeče, kteří mají, nebo kteří si pravděpodobně zachovají vysoký standard osobní etiky. Kvalitním výběrem nových uchazečů předcházet pozdějším komplikacím v chování a jednání, které následně mohou vyústit v korupční jednání poškozující dobré jméno policie.

V oblasti personálního rozvoje a vzdělávání:

- Vytvořit a trvale udržovat fungující systém personálního rozvoje v policii.
- Poskytovat novým příslušníkům a zaměstnancům policie v rámci vstupního vzdělávání základní a zásadní informace z hlediska boje proti korupci zejména ve vztahu k zásadám Etického kodexu Policie České republiky a Etického kodexu zaměstnance Ministerstva vnitra.
- Zajistit pro příslušníky a zaměstnance policie v průběhu jejich služební a pracovní kariéry absolvování adekvátní odborné průpravy, která by měla zahrnovat i problematiku etiky a bezúhonnosti.
- Organizovat specializované kurzy zaměřené na otázky integrity (vzdělávání managementu) a protikorupčního jednání.
- Zajistit systematické manažerské vzdělávání nejen ve vztahu k samotnému výkonu řídicích činností v policii, ale také ve vztahu k ovlivňování a rozvoji organizační kultury.

V oblasti legislativní činnosti:

- Při přípravě a posuzování interních aktů řízení analyzovat a vyhodnocovat možné zdroje korupčního jednání a usilovat o jejich eliminaci. Obdobně postupovat při posuzování právních předpisů v rámci jejich připomínkování.²⁶

---

²⁶ Viz příloha č. I

5.2 Korupční jednání v české trestním právu

Korupce a její postihování je českým právním řádem upravena ve dvou základních úrovních. První je úroveň trestně právní, druhou tvoří normy soukromoprávní, konkrétně obchodní zákoník. V českém trestním právu se pojem korupce nijak nevyskytuje, je v něm pouze stanoven jako trestný čin úplatkářství.

Trestní zákoník, který nabyl účinnosti k 1. lednu 2010, obsahuje následující skutkové podstaty korupčního jednání: přijímání úplatku, podplácení a nepřímé úplatkářství. Korupční praktiky mohou vycházet z jiných skutkových podstat trestných činů. Může jít zejména o zneužití pravomoci úřední osoby, dotační podvod, pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži nebo o porušení povinností při správě cizího majetku. Protiprávní je i jednání s korupčním pozadím, které nedosahuje intenzity trestného činu. Jedná se například o různé správní delikty, jednání ve střetu zájmů, nevhodné nakládání s veřejnými prostředky, kartelové dohody nebo porušování zákona o svobodném přístupu k informacím.

Vzhledem k tomu, že zájmem společnosti vyjádřeným v trestním zákoníku je netolerance k jakékoli formě úplatkářství, není zákonem vymezena hranice, od jaké hodnoty úplatku je poskytnutí úplatku trestné. Úplatkem je tedy i věc nízké hodnoty, jako jsou například květiny. Přijetí úplatku takto nízké hodnoty však pravděpodobně nebude stanoven soudem jako trestný čin. Toto posuzuje soud případ od případu podle toho, jaký měl čin následky, jak a za jakých okolností byl čin spáchán, jak významný společenský zájem jím byl dotčen. V neposlední řadě je důležité, kdo tento čin spáchal, jakou k tomu měl pohnutku a jaká byla míra jeho zavinění.

Trestní zákoník, jak již bylo výše zmíněno, nepoužívá pojem „korupce,“ tento negativní společenský jev je však uveden v části druhé hlavy X. dílu 3 trestního zákoníku pod názvem „Úplatkářství“ a jedná se o níže uvedené ustanovení:

- § 331 Přijetí úplatku,
- § 332 Podplácení,
- § 333 Nepřímé úplatkářství,
- § 334 Společné ustanovení, které vymezuje pojmy „úplatek,“ „úřední osoba“ a „obstarávání věci obecného zájmu.“

Kromě forem úplatkářství je v českém právním řádu zakotveno několik dalších skutkových podstat trestných činů, které vymezují korupční chování. Ty se nacházejí části druhé hlavy X. dílu 2 trestního zákoníku pod názvem „Trestné činy úředních osob“ a jedná se o tyto paragrafy:

- § 329 Zneužití pravomoci úřední osoby,
- § 330 Maření úkolů úřední osoby z nedbalosti.

Korupční jednání je znakem několika dalších skutkových podstat trestných činů, kdy toto jednání bývá většinou páčáno souběžně s jinými trestnými činy, jako jsou například tyto:

- § 180 Neoprávněné nakládání s osobními údaji,
- § 255 Zneužití informace a postavení v obchodním styku,
- § 256 Sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě,
- § 257 Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži,
- § 258 Pletichy proti veřejné dražbě.

5.3 Postup při podezření z korupčního jednání

Postupem při podezření z korupčního jednání se zabývá interní protikorupční program policie, který je v následující znění. „Vůči příslušníkům a zaměstnancům policie, kteří svým zaviněným jednáním, nebo opomenutím porušují právní předpisy nebo interní akty řízení a vytváří tím prostor pro korupci, nebo jsou sami zapojeni do korupčních aktivit, je třeba postupovat rychle, důrazně a nekompromisně v mezích zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů nebo zákoníku práce a důvodná podezření na možné korupční jednání bezodkladně postupovat kontrolním orgánům policie nebo Generální inspekci bezpečnostních sborů.“²⁷

---

²⁷ Viz příloha č. I

5.4 Společenské a osobnostní dopady korupčního jednání příslušníků PČR

V případě zjištění korupčního jednání ze strany policisty, má toto za následek okamžité zrušení služebního poměru z důvodu hrubého porušení etického kodexu PČR a také přísahy. Přitom je úplně jedno, zda se tohoto korupčního jednání dopustil v souvislosti s výkonem služby, či nikoliv.

Hlavním následkem trestu pro daného policistu je ztráta zaměstnání. Navíc může být omezen na osobní svobodě (např. zadržení, zajištění apod.), nebo dokonce umístěn ve výkonu trestu odnětí svobody, které zanechává v podvědomí nechtěné zkušenosti.

Druhotné následky potrestaného policisty mohou být následující:

- společenská izolace z důvodu studu
- opovrženost přátel, či bývalých kolegů
- těžkosti při hledání nové práce se záznamem v trestním rejstříku
- možnost ztráty rodiny, následně možnost ztráta bydlení apod.
- sankce peněžitého trestu, popř. výkon trestu odnětí svobody
- úhrada nákladů trestního řízení atd.

Trest za korupci má pro potrestaného člověka různé následky, například deprese, které mohou skončit až sebevraždou. Také má dopad na sebeúctu člověka.

5.5 Kriminalistické postupy a operativně pátrací prostředky v boji proti korupci

Pro získávání všech dostupných informací o trestné činnosti policistů jsou využívány operativně pátrací prostředky a kriminalistické postupy. Jedná se o souhrn stanovených metodických příruček a taktických postupů, které se postupem doby vyvíjejí a upravují tak, jak se vyvíjí trestná činnost v souvislosti s korupcí.

Klasickým postupem policejního orgánu při prověřování skutečností a oznámení při odhalování korupčního jednání je operativně pátrací činnost a finanční šetření, kdy

v tomto případě jsou využívány technické a operativně pátrací prostředky. Jejich aplikace je stanovena trestním řádem, kdy cílem použití těchto prostředků je utajení, která podléhá schvalovacímu postupu. Samotná příprava a následné použití konkrétních prostředků je z časového hlediska i z hlediska nasazení velkého počtu osob, které jsou nasazeny na určitou akci, je velice náročná a finančně objemná. Poznatky, které jsou získávány cestou operativně pátracích prostředků o trestné činnosti a jsou získávány utajovaným a předepsaným způsobem dle trestního řádu. Hlavním cílem je prevence, tedy přecházení trestné činnosti, odhalování, objasňování a dokumentování daných skutečností pro následné trestní řízení.

Odhalování korupce probíhá na základě podnětů a oznámení, dále vlastním šetřením a jsou sledovány a vyhodnocovány příznaky korupce jako je například soukromé jednání v souvislosti s veřejnými zakázkami, sledování neobvyklých nabídek, bezplatných služeb, způsob života, který neodpovídá oficiálním příjmům.²⁸

V trestné činnosti v souvislosti s korupcí se můžeme setkat se stopami a to například:

- stopy ve vědomí lidí
- věcné důkazy (zajištěné finanční prostředky)
- stopy v listinné podobě nebo elektronické podobě (bankovní výpis, odposlech telekomunikačního provozu).

Odhalování korupčního jednání za pomoci kriminalistických postupů musí být v souladu s postupem procesního, který je v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu.

Dle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů a novel (dále jen „**trestní řád**“) je policejní orgán povinen převzít jakékoliv oznámení (např. ústní, telefonické, písemné) o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. Na základě tohoto oznámení je povinen policejní orgán učinit bezodkladné opatření a šetření, které má směřovat k zamezení trestné činnosti a k jejímu předcházení. Tímto opatřením se rozumí sepsání potřebných protokolů, sepsání

---

²⁸ CHMELÍK, J a kolektiv. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha : Linde, 2008, s. 119

záznamu o zahájení úkonů trestního řízení. Dále pak zajištění místa činu, zajištění pachatele, nebo stop na místě činu apod.

Vzhledem k možným časovým prodlevám při přijímání oznámení ohledně korupce je ztížena úspěšnost zajištění důkazů a stop. Je zde obecná zásada, že čím dříve jsou k dispozici důležitá fakta, tím jsou dříve zajištěny důkazy a je větší pravděpodobnost zajištění stop.

Poznatky ke korupčnímu jednání jsou získávány také ze zájmového prostředí za pomoci operativně pátracích prostředků při operativní činnosti příslušníků Policie České republiky. Pro efektivnější práci v zájmovém prostředí jsou využívány i podpůrné pátrací prostředky dle zákona o Policii České republiky, které jsou tyto:

- informátor
- krycí prostředky
- zabezpečovací technika
- zvláštní finanční prostředky.

5.5.1 Operativně pátrací prostředky

Operativně pátrací prostředky jsou taxativně vyjmenovány v trestním řádu. V případě, jsou-li operativně pátrací prostředky provedeny v souladu s trestním řádem oprávněnými subjekty, lze tyto prostředky v řízení před soudem použít jako důkaz. Jedná se o tyto prostředky:

- předstíraný převod,
- sledování osob a věcí,
- použití agenta.

Trestní řád umožňuje i odposlech a záznam telekomunikačního provozu za splnění určitých podmínek.

Prostředky používané v rámci operativně pátrací činnosti nesmí sledovat jiný účel, než získání skutečností důležitých pro trestní řízení, jelikož zde dochází k zásahu do práv a svobod osob zaručených Ústavou a Listinou základních práv a svobod.

Použití prostředků je možné jen tehdy, jestliže účelu trestního řízení nelze dosáhnout jinak, nebo bylo-li jeho dosažení podstatně ztížené a práva a svobody osob musí být dotčeny jen v nezbytně nutné míře.²⁹

Možnost nasazení operativně pátrací prostředků je omezena na řízení o úmyslném trestném činu, přičemž toto nasazení povoluje státní zástupce; v případech, kdy se sledováním zasahuje do nedotknutelnosti obydlí, listovního tajemství nebo je zjišťován obsah jiných písemností a záznamu uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, je nutné povolení soudce.³⁰

5.5.2 Předstíraný převod

Předstíraný převod je upraven v ustanovení § 158c trestního řádu. K jeho provádění je pověřen útvar služby kriminální policie a vyšetřování. Provedení převodu se uskutečňuje na základě písemného povolení státního zástupce. Převod lze také uskutečnit i bez písemného povolení, ale za podmínky, kdy věc nesnese odkladu. V tomto případě je povinnost policejního orgánu požádat o dodatečné povolení, které však v případě, kdy do 48 hodin není kladně vyřízeno tento předstíraný převod ukončit a informace, které byly získány, nesmí použít.

O provedení předstíraného převodu policista sepíše záznam, který do 48 hodin doručí státnímu zástupci. Kopie záznamu je uložena u svazku předstíraného převodu. V případě předstíraného převodu se jedná o dovolený zásah státu, jehož zájem je, aby byl odhalen, prověřen a následně prokázán trestný čin, který souvisí s převodem. Předstíraný převod lze uskutečnit ale pouze v případě, kdy je vedeno řízení o úmyslném trestném činu.³¹

5.5.3 Sledování osob a věcí

Sledování osob a věcí provádí specializované pracoviště Policie České republiky. Při sledování osob a věcí se jedná o získávání poznatků o osobách a věcech,

---

²⁹ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Československá socialistická republika*, 191, částka 66, s. 325

³⁰ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. *In Sbírka zákonů, Československá socialistická republika*, 191, částka 66, s. 321

³¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář I. Díl. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck 2008, s. 1237

kteře jsou prováděny utajovaným způsobem. Bez utajení by totiž dané sledování nemělo smysl. V rámci sledování jsou využívány záznamy zvukové, ale i obrazové. Uskutečnění sledování osob a věcí musí být předem písemně povoleno ze strany státního zástupce.

V každém případě, kterým má dojít k zásahu do nedotknutelnosti obydlí, listovního tajemství za použití technických prostředků a je za potřebí vstoupit do obydlí, lze tento zásah provést pouze na základě předchozí písemného povolení soudce. Žádost musí obsahovat dobu sledování, která nesmí přesáhnout šest měsíců. Tato doba může být znovu prodloužena, ale na základě nového písemného povolení soudce. Lze provést i bez souhlasu soudce sledování osob a věcí v případě, kdy věc nesnese odkladu. V daném případě musí policejní orgán požádat o dodatečné povolení soudu, ale v případě, že není do 48 hodin kladně vyřízeno, musí policejní orgán sledování ukončit, záznamy zničit a získané informace nijak nepoužít.

Pořízené záznamy lze u soudu použít jako důkaz, ale musí obsahovat konkrétní náležitosti (místo, čas, jméno orgánu, který provedl úkon, stručné vylíčení průběhu).

5.5.4 Použití agenta

Jedná se o další operativně pátrací prostředek, který je uveden v trestním řádu. Jde o osobu, která v zájmovém prostředí skrytě sleduje a dokumentuje skutečnosti, které jsou důležité pro trestní řízení a podílí se v zákonem povolené míře na činnosti organizované zločinecké skupiny. Použitím agenta je pověřen Útvar speciálních činností služby kriminální policie a vyšetřování. Při využití institutu agenta se musí vycházet z toho, že pokud se agent nebude žádným způsobem podílet na trestné činnosti skupiny a nezíská si její důvěru, tím se nedostane ani k informacím, které jsou důležité pro odhalování dané trestné činnosti. Ve chvíli, kdyby se žádným způsobem na trestné činnosti nepodílel, pozbyl by smysl jeho nasazení. V usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.8.2002 je stanoveno, že policejní orgán nesmí svým jednáním trestnou činnost přímo provokovat, nebo v jejím průběhu aktivně zasahovat do skutkového děje tím, že by

dotvářel, vzbuzoval, či usměrňoval do té doby neexistující vůli trestný čin spáchat, nebo ho spáchat právě takovým způsobem.³²

Vzhledem ke skutečnostem, že agent slouží jako operativně pátrací prostředek, je jeho použití vymezeno trestním řádem v ustanovení § 158e. V daném ustanovení je uvedeno, že agentem může být pouze osoba, která je příslušníkem Policie České republiky. Podle trestního řádu použití agenta povoluje soudce vrchního soudu, a to na návrh státního zástupce, podávající návrh činný.³³

Použití agenta je možné pouze v případech uvedených v § 158e odst. 1 trestního řádu. Neustále je třeba zkoumat, zda trvají důvody pro použití agenta a také je potřeba zkoumat, zda tato činnost je v souladu se zákonem. Povinnost posouzení náleží státnímu zástupci. V případě, kdy pominou důvody po použití agenta, je jeho činnost ukončena. Jedná se o povinnost státu k dodržování základních práv a svobod občanů, které jsou stanoveny Listinou základních práv a svobod a Úmluvou o ochraně lidských práv.

Důležitou podmínkou v případě nasazení agenta je vytvoření legendy o jeho existenci a současně je zapotřebí vytvořit nové osobní údaje, které jsou zavedeny do informačních systémů, které jsou provozovány podle zvláštních zákonů.³⁴

Nasazení agenta je ukončeno tak, že byl dosažen cíl sledování, nebo pominou-li důvody jeho nasazení.

5.5.5 Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu je jeden z nejdůležitějších prostředků orgánů činných v trestním řízení při odhalování trestné činnosti v souvislosti s korupcí. Odposlechy a záznamy z telekomunikačního provozu jsou v řízení před soudem pokládány za důkazy, pokud splňují podmínky uvedené v § 88 odst. 6 trestního řádu.

---

³² ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu. Sp. Zn. 7 Tdo 461/200 ze dne 28.8.2002. Dostupné z WWW:

http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/146088AF29B80CECC1257A4E0067C0E

³³ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. *In Sběrka zákonů, Československá socialistická republika*, 191, částka 66, s. 298

³⁴ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. Díl. 6. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2008, s. 1254

V některých případech korupčního jednání, které je s pokrokem doby sofistikovanější, je používáno přístrojů, které znesnadňují odposlech pomocí šifrování. V těchto případech jsou ze strany Policie České republiky používány dekódovací přístroje, které jsou však nákladné, ale setkávají se s úspěchy.

Žádost o odposlech a záznam telekomunikačního záznamu musí obsahovat zákonné důvody, které jsou uvedeny v ustanovení § 88 odst. 1 trestního řádu. Musí se jednat o trestní řízení pro zvlášť závažný úmyslný trestný čin, nebo jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje mezinárodní smlouva. Dále musí být splněna podmínka, že sledovaného účelu nelze dosáhnout jiným způsobem, nebo by jeho dosažení bylo podstatně ztíženo.

Pouhé trestní oznámení samo o sobě, není-li doloženo alespoň indiciemi, z nichž lze důvodné podezření dovozovat, nepostačuje k nařízení odposlechů, neboť totiž nepostačuje ani k zahájení řízení o objasnění a prověřování skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin podle § 158 odst. 3 trestního řádu.³⁵

---

³⁵ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu. II. ÚS 615/06 ze dne 23.5.2007; In databáze NALUS

6 PREVENCE KORUPČNÍCH JEDNÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Mezi nejdůležitější aspekty, jimiž dle mého názoru lze efektivně předcházet korupčnímu jednání příslušníků Policie České republiky, patří především zlepšení pracovních podmínek policistů, jejich opakované proškolení v problematice korupce se specifickým zaměřením na správné a zákonné jednání při korupční nabídce; zvýšení rozsahu ukládaných trestů za jejich korupční jednání. Jedná se tedy o všeobecné zlepšení všech podmínek, aby bylo korupční jednání příslušníků bezpečnostních sborů maximálně eliminováno.

V rámci prevence jsou nejdůležitější potřebná opatření protikorupční strategie dle knihy *Policejní etika* tato:

- analýza rizik (nutno jí založit na rozboru situace a zjištění pracovišť, popřípadě osob, které jsou nejvýše ohroženy korupcí),
- vytvoření provázaného a důsledného kontrolního systému,
- uplatnění principu „více očí“,
- maximální transparentnost chodu firmy (policie),
- zásadní oddělení plánování, zadávání a vyúčtování při zadávání zakázek,
- důsledné uplatňování zásady veřejného výběrového řízení,
- rotace personálu na rizikových pracovištích,
- zavedení „oznamovací povinnosti“,
- zřízení vnitřní revize jako nezávislého kontrolního orgánu,
- přísný výběr personálu pro riziková pracoviště,
- vytvoření systému dalšího vzdělávání zaměstnanců,
- vytvoření a důsledné uplatňování etického kodexu firmy (policie),
- jednoznačná úprava praxe přijímání odměn a darů.³⁶

V roce 2007 byla zřízena tzv. „Stálá protikorupční komise Policie České republiky.“ Komise je metodický a koordinační poradní orgán policejního prezidenta na úseku implementace Resortního interního protikorupčního programu vyplývajícího z Vládního programu boje proti korupci. Daná komise plní zvláště tyto úkoly:

---

³⁶ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009, s. 251-252

- a) navrhuje, zpracovává, projednává a doporučuje policejnímu prezidentovi formy a metody implementace Resortního interního protikorupčního programu a jeho další rozvoj, při čemž spolupracuje s Ministerstvem vnitra, orgány veřejné správy, institucemi, nevládními organizacemi, občanskými sdruženími a odbornou veřejností,
- b) provádí metodickou a kontrolní činnost na úseku aplikace protikorupčních opatření u organizačních článků policejního prezidia a útvarů policie,
- c) indikuje zdroje a formy možného korupčního jednání, zabezpečuje jejich analýzy a navrhuje potřebná preventivní opatření,
- d) spolupůsobí při vytváření podmínek pro informování veřejnosti a právech osob při úředním jednání s příslušníky a zaměstnanci Policie České republiky,
- e) zveřejňuje v souladu s právním předpisem zjištěné případy korupčního jednání a zobecňuje okolnosti spáchání,
- f) spolupracuje s dalšími poradními orgány policejního prezidenta a spolupůsobí při implementaci Resortního interního protikorupčního programu,
- g) plní další úkoly stanovené policejním prezidentem anebo vyplývající z interního aktu řízení.³⁷

6.1 Propagace protikorupčního postoje

Dle interního protikorupčního programu Policie České republiky je každý vedoucí příslušník i zaměstnanec policie povinen v rámci svých základních povinností prosazovat a uplatňovat protikorupční postoj. Rozumí se tím:

- vlastní bezúhonnost,
- příkladné plnění povinností,
- nezakrývání zneužívání veřejných prostředků a nenadržování pachatelům trestných činů,
- dodržování právních předpisů a interních aktů řízení,
- zdůrazňování loajality příslušníka a zaměstnance policie k majetku svého zaměstnavatele,
- dodržování etických zásad při výkonu svěřené působnosti a pravomoci,
- aktivní propagace jednání odmítajícího korupci,

---

³⁷ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009, s. 253

- důsledné prošetřování podezření na korupci,
- vyvozování adekvátních opatření vůči příslušníkům a zaměstnancům policie, kteří se prokazatelně dopustili korupčního nebo jiného protiprávního jednání nebo se podíleli na vytváření korupčního prostředí.³⁸

6.2 Vzdělávání příslušníků v problematice korupce

V rámci vzdělávání je třeba se zaměřit na zvyšování časových dotací ve školním vzdělávacím programu základní odborné přípravy věnovaných problematice etiky a poskytování základních a zásadních informací z hlediska boje proti korupci novým příslušníkům a zaměstnancům policie v rámci vstupního vzdělávání. V rámci vzdělávání příslušníků policie je nutné nadále provádět pravidelná školení na všech úrovních řízení k protikorupční problematice, schopnosti rozpoznat indikátory korupce. Rovněž je nutné zvyšovat povědomí o ochraně příslušníků a zaměstnanců policie, kteří oznámili podezření na korupci tak, aby každý příslušník a zaměstnanec policie dokázal řešit situace, do kterých se může dostat v souvislosti s výkonem svých pravomocí, například při obdržení korupční nabídky. Obdobně je třeba zajišťovat proškolení příslušníků a zaměstnanců policie z hlediska dodržování postupů v případě zjištění podezření z korupce nebo v případě vzniku korupčního prostředí tak, aby bylo možné vhodnými prostředky zamezit osobám podezřelým z korupčního jednání ve zmaření prokázání takového protispolečenského jednání.³⁹

6.3 Etický kodex Policie České republiky

Důležitým dokumentem z oblasti etiky je Etický kodex Policie České republiky a Etický kodex zaměstnance Ministerstva vnitra. Etický kodex stanovuje chování a povinnosti příslušníků a zaměstnanců policie, které nevyplývají ze zákona či z vnitřních předpisů. Jeho implementace spočívá v aktivní propagaci a vyhodnocování jeho účinnosti. Příslušníci a zaměstnanci policie jsou povinni při výkonu svých práv a povinností jednat v souladu s etickým kodexem Policie České republiky, kdy pro přehled je v přesném znění uveden v příloze této bakalářské práce.

---

³⁸ Viz příloha č. I

³⁹ Viz příloha č. I

Cílem Policie České republiky je pomáhat a chránit veřejnosti s tím, aby byla prosazována zákonnost, preventivně působila proti jakémukoliv protiprávnímu jednání a usilovala o trvalou podporu ohledně důvěry veřejnosti.

Základní prioritou Policie České republiky jsou nestrannost, profesionalita a ohleduplnost se závazkem, aby Policie České republiky prosazovala zákony, chovala se důstojně se vší ctí a vážností k občanům a omezující úkony byly prováděny až v případě nutnosti. V neposlední řadě dodržovat mlčenlivost o informacích zjištěných při výkonu služby, které i může souviset s korupční činností, nebo nijak netolerovat tuto činnost, jelikož je u Policie České republiky nežádoucí.

V etickém kodexu jsou i uvedeny závazky ohledně ostatním příslušníkům Policie České republiky, kdy jde zejména o otevřenou a partnerskou spolupráci, dbát profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektovat zásady slušného chování a v žádném případě nijak netolerovat protiprávní jednání příslušníků Policie České republiky.

V pátém bodu Etického kodexu Policie České republiky je uvedeno, že každý příslušník musí nést osobní odpovědnost za svoje jednání, chovat se i v době mimo službu tak, aby reprezentovali Policii České republiky dobrým jménem.

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.⁴⁰

6.4 Preventivní opatření

Existují různá preventivní opatření, protože nelze úplně eliminovat korupci. Cílem protikorupčních opatření je zabránit korupčním jednáním a pomáhat je snižovat s hlavním důrazem klást prevenci na předcházení budoucí korupce. O tom, že daný postup, nebo subjekt už souvisí s korupčním jednáním, vypovídají indikátory korupčního jednání.

---

⁴⁰ Viz příloha č. II

Rozlišujeme indikátory typické pro osoby, jako například nestandardní osobní vztahy na pracovišti, aktivity neslučitelné s profesní etikou, snaha ovlivňovat rozhodování kolegů, nestandardní výkony a výsledky, jakákoliv patologická závislost (např. gamblerství, závislost na alkoholu). Dále existují indikátory v jednotlivých postupech policejní práce. Mezi ně jsou řazeny zejména odmítání kontrol, neúplnost spisů, nevysvětlitelná urychlení postupů, či rozhodnutí bez předchozího přezkoumání. Blížící se potencionální korupční jednání indikují skutečnosti jako například finanční problémy, neúměrné nároky na životní úroveň, profesní vyhoření, komplexy méněcennosti apod. Při výčtu jednotlivých indikátorů nesmíme opomenout ani skutečnosti, které poukazují na pokus o zkorumpování jednotlivých příslušníků Policie České republiky. Takovými skutečnostmi je míněno především testování policisty, zda ho lze podplatit, nabídnutí úplatku, předávání malých darů apod. Pokud tedy vedoucí pracovník upozoruje u svých podřízených, že se dopouští korupčního jednání nebo jsou tímto jednáním ohroženi, měl by vhodně zakročit.⁴¹

Preventivní opatření ohledně korupce u Policie České republiky lze rozdělit celkem do pěti oblastí, tedy do oblastí personální, kontrolní, interních předpisů, organizace policejní práce a transparentnosti policejní práce.

6.4.1 Personální oblast

V první řadě mělo být v oblasti personální zpřísnění vstupních požadavků na nové příslušníky, avšak v současné době se řeší, že u policie je tzv. „podstav“ a uvažuje se nad myšlenkou, že do služebního poměru by bylo možné přijmout i osoby, které nemají středoškolské vzdělání s maturitou, ale pouze s výučním listem. Samozřejmě by bylo podmínkou dodělat si maturitu v rámci služebního poměru. V současné chvíli platí, že při vstupních prohlídkách se provádí přezkoušení fyzické zdatnosti, poté následuje zdravotní vyšetření a dále jsou na řadě psychotesty spojené s pohovorem u psychologa. Toto vše za účelem zjištění vhodnosti možného nového příslušníka k práci u Policie České republiky. Tento celý postup by chtěl zdokonalit za účelem zlepšení preventivních opatření.

---

⁴¹ ŠÍDLO, O. *Indikátory korupce*. [prezentace PowerPoint]. Červená nad Vltavou, 28. a 29. květen 2009.

Dále po řádném přijetí k Policii České republiky každý nový příslušník prochází základní odbornou přípravou. Základem základní odborné přípravy je získat dovednosti a vědomosti pro práci u Policie České republiky. Samozřejmostí je i základní proškolení ohledně korupčních jednání příslušníků. V tomto případě by nebylo na škodu, aby v rámci základní odborné přípravy, bylo více proškolenáno ohledně korupce, na její rizika a dopady.

V neposlední řadě je zde se zamyslet nad tím, že když příslušník Policie České republiky bude za svoji práci řádně odměněn, tedy bude brát alespoň průměrný plat, nebude třeba se účastnit nějakým korupčním jednáním, jelikož toto nebude mít zapotřebí.

6.4.2 Kontrolní oblast

Kontrolní oblast zahrnuje několik odvětví, v prvním případě se jedná o kontrolu nadřízeným. Každý vedoucí pracovník je odpovědný za nastavení takového systému, kterým eliminuje možnosti korupčního jednání. Měl by sledovat chování svých podřízených, naslouchat jejím názorům a všimnout si alarmujících profesních pochybení, které by mohly souviset s korupčním jednáním. Kontrolní činností příslušníků Policie České republiky se kromě vedoucích pracovníků zabývá odbor vnitřní kontroly, nebo dokonce i generální inspekce bezpečnostních sborů.

Poté existuje i několik prostředků ke kontrolní činnosti. Tím je například globální polohový systém (dále jen „GPS“) ve služebních vozidlech. Tento systém funguje od roku 2011, kdy byla veškerá vozidla vybavena tímto systémem. Výhodou jeho zavedení je nepřetržitý monitoring a zároveň záznam pohybu jednotlivých hlídek. Údaje ze systému GPS se automaticky zaznamenávají v informačním systému, kde zůstávají k dispozici pro další možné využití. Jakákoliv změna nebo úprava těchto dat je vyloučena.⁴² Dalším prostředkem jsou minikamery, které jsou umístěny ve služebních vozidlech, nebo je má příslušník připevněn na stejnokroji. Tyto kamery pořizují obrazové záznamy, které se mohou zakročujícím policistům hodit. Pořízené záznamy zároveň poskytují policistům ochranu před neoprávněnými stížnostmi na jejich chování nebo křivým obviněním například z vyžadování úplatku. Pořízené videozáznamy

---

⁴² JONÁK, J. a kol. *Protikorupční komise Policie České republiky 2006-2011 - metodická příručka*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2011, s. 27.

mohou sloužit nejen k vyhodnocení služebních zákroků, ale také například ke školení policistů v oblasti komunikačních dovedností anebo ke zveřejňování konkrétních případů v médiích.⁴³

6.4.3 Interní předpisy PČR

Mezi interní předpisy Policie České republiky lze zařadit dva hlavní ohledně korupce a tímto jsou Etický kodex Policie České republiky a Interní protikorupční program ministerstva vnitra. Tyto interní předpisy jsou blíže rozepsány v předešlých podkapitolách.

6.4.4 Organizace policejní práce

V této oblasti je důležité, aby došlo k jasné definici ohledně postupů policejní práce a samozřejmostí je, aby se tyto postupy dodržovaly. Dále je také důležité, aby se zvýšila důslednost při kontrole a evidenci příkazových bloků, výsledků měření přístrojů na měření alkoholu v dechu, kdy tyto výsledky se uchovávají v paměti přístroje.

6.4.5 Transparentnost policejní práce

Základem transparentnosti policejní práce je zprůhlednit činnosti policejní práce co nejvíce, aby u těchto činností nemohlo docházet ke korupčnímu jednání. V případě, kdy budou stanovena přesná pravidla při konkrétních situacích a každý bude moci nahlížet do jednotlivého případu, tím se sníží riziko s možným korupčním jednáním jedince. Zde je možné uvést jako základní preventivní opatření, kdy budou spisové materiály zaevidovány jak v písemné formě, tak i v elektronické. Další možností preventivního opatření jsou vícečlenné hlídky (více příslušníků PČR je těžší zkorumpovat, než jednoho příslušníka).

---

⁴³ JONÁK, J. a kol. *Protikorupční komise Policie České republiky 2006-2011 - metodická příručka*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2011, s. 26.

7 EMPIRICKÁ ČÁST

Empirická část práce demonstruje výzkumná zjištění na základě užití kvalitativního výzkumu za pomoci řízeného rozhovoru a dále provedení SWOT analýzy, jejíž výsledek je vedlejší cíl práce. Účelem výzkumu bylo zjistit názory, které by mohly vést ke zlepšení protikorupčního prostředí u Policie České republiky. Cílem provedení SWOT analýzy bylo zjistit, které faktory nejvíce ovlivňují příslušníky Policie České republiky ohledně korupce.

7.1 Strategie výzkumu

Pro každou výzkumnou metodu si musíme konstruovat adekvátní výzkumný nástroj, který je použitelný buď v prezentované formě, nebo můžeme vytvořit nástroj vlastní modifikací předlohy nebo zcela nový.⁴⁴

Pro strategii výzkumu se nejčastěji používají dvě varianty výzkumu. Jedná se kvantitativní výzkum, který je zaměřen na rozsáhlejší společenské otázky, čímž je umožněno zkoumat větší okruh informací. Daná metoda kvantitativního výzkumu spolupracuje s větším počtem respondentů a jsou při ní využívány metody pozorování, nebo dotazníkové šetření. Druhou variantou strategie výzkumu je kvalitativní výzkum. Tato varianta je zaměřena na chápání, interpretaci a názory jednotlivcem. Pracuje se s menším počtem respondentů a je při ní používáno metody řízeného rozhovoru. Právě kvalitativní metoda za pomoci řízeného rozhovoru byla použita v této práci.

7.2 Řízený rozhovor

Řízený rozhovor je variantou strategie kvalitativního výzkumu. Daný rozhovor byl proveden dne 14.3.2018 s vedoucím pracovníkem obvodního oddělení Policie České republiky, který žádal, aby zůstal v anonymitě. V tomto směru toto bylo umožněno, jelikož toto není podstatné pro výzkum, kdy důležitou součástí výzkumu jsou názory.

---

⁴⁴ DUŠEK, J. *Metodika pro tvorbu bakalářských prací VŠERS*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2017. s. 12

Otázka č. 1: Jaký je dle Vašeho názoru výskyt korupčního jednání u příslušníku pořádkové policie?

Dle názoru dotazovaného je výskyt korupčního jednání nízký, ale bohužel není zcela nulový, kterého by bylo potřeba dosáhnout, aby mohla Policie České republiky pracovat jako kompletní součást, která není přiřazována k tomu, že je součástí korupčního jednání.

Otázka č. 2: Myslíte si, že by zvýšení trestních sazeb za korupční jednání snížilo výskyt korupčního jednání u příslušníků PČR?

V tomto případě respondent uvedl, že zvýšení trestních sazeb by mohlo vést ke snížení korupčních jednání u příslušníků PČR, ale je to jedna z více možností, jak bojovat proti korupčnímu jednání příslušníků Policie České republiky.

Otázka č. 3: Kdo, dle Vašeho názoru navazuje korupční atmosféru? (policista, nebo občan)

K této otázce dotazovaný uvedl, že na tuto otázku neexistuje jediná konkrétní odpověď. Vzhledem k tomu, že je několik možných situací, kdy si o úplatek řekne policista, nebo občan. Například v situaci blokového řízení, nyní v příkazním řízení, si může říci policista o úplatek, nebo konkrétně o vyřízení věci tzv. „bez bločku“, protože je například ve špatné finanční situaci, kterou může zapříčinit například rozvod a s tímto vyřízením věci přestupce souhlasí, jelikož na místě nechce čekat na administrativní vyřízení věci. V tomto případě je spokojenost jak na straně policisty a na straně přestupce. Tento příklad je také ukázkou toho, jak může být korupční jednání skryté, jelikož o takovém jednání je těžké se dozvědět a pravděpodobně se o něm ani nikdo nedozví, když jak uvedl dotazovaný výše, obě strany jsou spokojené s vyřešením věci.

Otázka č. 4: Jaký by byl Váš postup v případě zjištění korupčního jednání Vašeho kolegy?

Dotazovaný uvedl, že v případě zjištění korupčního jednání svého kolegy, by postupoval dle protikorupčního opatření, tedy by kolegu nahlásil na odbor vnitřní kontroly, nebo generální inspekci bezpečnostních sborů.

Otázka č. 5: Myslíte si, že by zvýšením platů příslušníkům Policie České republiky snížilo riziko korupčních jednání u PČR?

Ano, myslí si, že by toto mohlo vést k zamezení korupčních jednání příslušníků, ovšem jen o zvýšení platů to není. Je to například i zvýšení trestních sazeb, jak je uvedeno výše, ale například i o personální práci, která by se dle názoru respondenta měla také zlepšit, například zpřísnit požadavky na nové uchazeče o povolání u PČR.

Otázka č. 6: Jste toho názoru, že kdyby se snížila administrativa u PČR, dojde ke snížení korupčních rizik u PČR?

Takového názoru respondent není. Samozřejmě, že administrativy u PČR je mnoho a její snížení by zlepšilo práci policistů, ale v případě korupčního jednání, které se stává i za stávající administrativní situaci, je dle názoru respondenta bezpředmětné.

Otázka č. 7: Pomůže ke snížení korupce u Policie České republiky zvýšení kontrol příslušníků PČR?

Dotazovaný je tohoto názoru. Z pozice vedoucího oddělení je přínos kontrol dle jeho názoru pozitivní, aby se přecházelo korupčnímu jednání. Má tím namysli například používání GPS ve služebních vozidlech, nebo používání minikamer. Jedná se o to, z jakého úhlu pohledu se na to daný příslušník podívá. Samozřejmě, že řadový příslušník tyto opatření bere jako nějakou zášť vůči němu, ale v případě vzniku korupční situace je možné, že dané prostředky ochrání správně morálně přesvědčeného příslušníka a tímto může získat i důkazy pro další řízení v dané věci.

Otázka č. 8: Myslíte, že prováděné školení proti korupčnímu jednání je u Policie České republiky dostatečné?

V tomto případě dotazovaný uvedl, že si myslí, že školení ohledně korupčního jednání by mělo mít určitou opakovanost. Minimálně jedenkrát za rok. Dále je toho názoru, že nějaké přednášky v rámci základní odborné přípravy příslušníků PČR a jedno školení na korupční jednání, za které získá osvědčení je velmi nedostatečné. Je třeba

vryt do paměti příslušníkům, co korupčním jednáním je a také, aby nedocházelo k jednáním, které mají znaky korupčního jednání.

Otázka č. 9: Který útvar PČR (OOP, SKPV, DI...) je nejbliže ke korupčnímu jednání?

Na toto dotazovaný nemá konkrétní odpověď. Hlavně se jedná o to, v jakých situacích se daný příslušník nachází a také, jakého je morální přesvědčení.

7.3 Výsledek řízeného rozhovoru

Výsledek řízeného rozhovoru je takový, že dle názoru dotazovaného je třeba správně motivovat příslušníky Policie České republiky, aby byly pozitivního morálního přesvědčení s tím, že je korupční jednání u PČR nežádoucí. Dále je potřeba zefektivnit školení ohledně korupčních jednání a tyto školení, aby byly opakované, přibližně jedenkrát za rok. Korupční jednání nelze úplně odstranit, ovšem bylo by to potřebné pro dobrou pověst Policie České republiky a v tomto případě je příhodné zvýšení finančního ohodnocení příslušníků Policie České republiky a posilování kontrolní činnosti v oblasti personální práce.

7.4 SWOT analýza

SWOT analýza se řadí mezi základní metody strategické analýzy, a to právě z důvodu jejího integrujícího charakteru získaných, sjednocených a vyhodnocených poznatků, ze kterých jsou generovány alternativy strategií dalšího rozvoje organizace. Ve vnitřním prostředí jsou identifikovány silné a slabé stránky, které jsou vymezeny vnitřními faktory efektivnosti organizace ve všech významných oblastech.⁴⁵ Příležitosti a hrozby není možné zmenšit, či zvětšit, ale je možné regulovat jejich vliv.

Vlastní název vychází z počátečních písmen anglických slov S – strengths (silné stránky), W – weaknesses (slabé stránky), O – opportunities (příležitosti) a T – threats

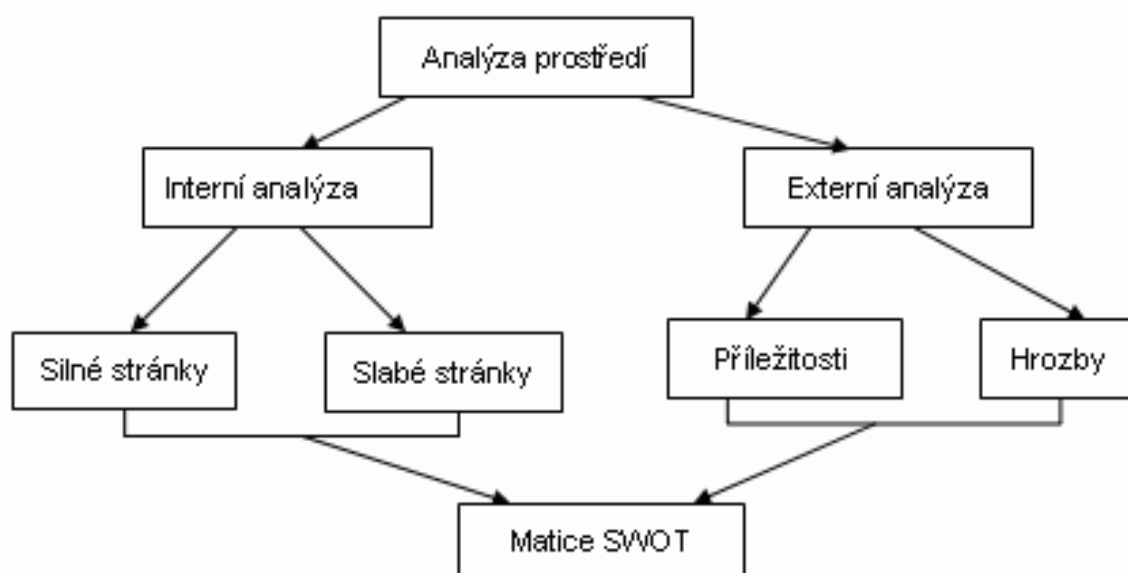
---

⁴⁵ GRASSEOVÁ, M., DUBEC, R., ŘEHÁK, D. *Analýza podniku v rukou manažera*. Brno : BizBooks, 2012. s. 5

(hrozby), které reprezentují 4 oblasti zájmu. Kromě toho, jestli jde o silnou nebo slabou stránku se bere v potaz také významnost a váha jednotlivých aspektů.⁴⁶

Prvním krokem při tvorbě analýzy je stanovení cíle. Účel analýzy musí být jasně stanoven a vysvětlen všem, kteří se na ní budou podílet. Dalším krokem je průzkum a sběr informací a jejich následná analýza. Analýzou získaných informací lze získat závěry a tvrzení o silných a slabých stránkách, příležitostech a hrozbách. Po dokončení SWOT analýzy nastává čas k vyhodnocení, zjištění toho, co je důležité, uvědomění si souvislosti a k formulaci strategie nebo akčního plánu, který se bude zabývat všemi čtyřmi segmenty. Následující obrázek shrnuje postup provedení SWOT analýzy.⁴⁷

Obr. 1: Postup provedení SWOT analýzy

Zdroj: InnoSupport: Supporting Innovations in SME. 2.2 SWOT Analysis, 2005

Výstupem kompletní analýzy SWOT je chování společnosti, která maximalizuje přednosti a příležitosti a minimalizuje své nedostatky a hrozby.⁴⁸

⁴⁶ INNOSUPPORT. *Souhrn klíčových bodů* [online]. © 2005 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.innosupport.net/index.php?id=2067&L=8>>.

⁴⁷ IPODNIKATEL. *SWOT analýza odhalí pravdivou tvář vaší firmy a pomůže vám nahlédnout do budoucnosti* [online]. © 2011 - 2014 iPodnikatel.cz [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ipodnikatel.cz/Marketing/swot-analyza-odhali-pravdivou-tvar-vasi-firmy-a-pomuze-vam-nahlednout-do-budoucnosti.html>>.

⁴⁸ GRASSEOVÁ, M., DUBEC, R., ŘEHÁK, D. *Analýza podniku v rukou manažera*. Brno : BizBooks, 2012. s. 13

7.4.1 SWOT analýza korupce u PČR

V prvním případě je nutno vytvořit si cíl, jejímž účelem je zjistit, jak lépe bojovat s korupcí u Policie České republiky. Na základě vlastních poznatků autor stanovil silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, které jsou zaneseny do SWOT matice (viz tab. 1).

Jako silné stránky jsou stanoveny tresty za korupční jednání, současné protikorupční opatření u Policie České republiky, prevence v kontrolní oblasti a v neposlední řadě morální přesvědčení každého příslušníka.

Mezi slabé stránky se řadí špatné finanční ohodnocení příslušníků, chybějící motivace, nedostatečné vzdělání, popřípadě proškolení ohledně korupčního jednání, které souvisí s nezkušeností příslušníků. Jako poslední slabá stránka je stanovena pověst Policie České republiky, kdy tímto je myšleno prostředí, kde dochází ke korupčnímu jednání.

Ve stránce příležitosti jsou zahrnuty možnosti, kterými jsou například jednočlenné hlídky Policie České republiky, boční vstupy, ale i nespokojenost příslušníků s jejich finančním ohodnocením. Dále je zde možnost rychlého přivýdělku, nebo obtížná zjistitelnost korupčního jednání.

Poslední částí matice SWOT analýzy jsou hrozby, do které jsou zařazeny hypotéky a půjčky příslušníků. Další hrozbami je vnímání Policie České republiky jako korupčního článku, ochota lidí zaplacení pokut bez článku a pohyb příslušníků v kriminálním prostředí.

Tab. 1: SWOT analýza korupce u Policie České republiky

	Positivní	Negativní/Škodlivé
INTERNÍ	Silné stránky	Slabé stránky
	STRENGTHS	WEAKNESSES
	1 Etický kodex PČR 2 Současné protikorupční opatření 3 Trest za korupční jednání 4 Prevence v kontrolní oblasti (GPS, kamery) 5 Morální přesvědčení	1 Špatné finanční ohodnocení příslušníků 2 Nedostatečné vzdělání, proškolení 3 Chybějící motivace 4 Nezkušenost nových příslušníků 5 Pověst Policie České republiky
EXTERNÍ	Příležitosti	Hrozby
	OPPORTUNITIES	THREATS
	1 Nespokojenost příslušníků - nízký plat 2 Jednočlenná hlídka 3 Rychlý přivýdělek 4 Boční vstupy k PČR 5 Zjistitelnost korupčního jednání	1 Hypotéky, půjčky příslušníků 2 Vnímání PČR jako korupčního článku 3 Ochota lidí zaplacení pokut bez bloku 4 Těžko dokazovatelné korupční jednání 5 Pohyb v kriminálním prostředí

49

Analýzu lze vyhodnotit podle několik metod. Jednou takovou je přidáváním váhy hodnotícím kritériím, kdy se hodnotí interní pozice organizace nebo jejího strategického záměru.⁵⁰

Nejdříve je vytvořena tabulka interních faktorů, která obsahuje slabé a silné stránky. Prvním krokem byly přiřazeny váhy ke každému faktoru, dále bylo provedeno hodnocení a posledním krokem bylo vynásobení hodnoty váhy a hodnocení, kdy součtem daných hodnot byl získán konečný výsledek (viz tab. 2).

⁴⁹ Vlastní zdroj

⁵⁰ JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing služeb*. Praha : Grada Publishing, 2001, s. 81.

Tab. 2: Vyhodnocení interních faktorů

SILNÉ STRÁNKY	VÁHA	HODNOCENÍ	n_j	n_{j+1}	vynásobení hodnot
Etický kodex PČR	0,18	2	1	2	0,36
Současné protikorupční opatření	0,12	1	0	1	0,12
Trest za korupční jednání	0,19	3	2	3	0,57
Prevence v kontrolní oblasti (GPS, kamery)	0,31	5	4	5	1,55
Morální přesvědčení	0,30	4	3	4	1,2
SOUČET	1		10	15	3,8
SLABÉ STRÁNKY					
Špatné finanční ohodnocení příslušníků	0,27	-5	4	5	-1,35
Nedostatečné vzdělání, proškolení	0,16	-2	1	2	-0,32
Chybějící motivace	0,23	-4	3	4	-0,92
Nezkušenost nových příslušníků	0,21	-3	2	3	-0,63
Pověst Policie České republiky	0,13	-1	0	1	-0,13
SOUČET	1		10	15	-3,35

INTERNÍ	0,45
----------------	-------------

51

Celkový výsledek 0,45 sděluje, že interní faktory ohledně korupce u Policie České republiky jsou podloženy mírně silnou interní pozicí. Nejvíce je třeba ke zlepšení položky pověsti Policie České republiky a současné protikorupční opatření. Nejlepší možností pro zlepšení situace může být zlepšení finančního ohodnocení příslušníků, či upevnění morální přesvědčení příslušníků Policie České republiky.

⁵¹ Vlastní zdroj

ZÁVĚR

Věcná část práce je zaměřena na korupci a na její rizika v činnostech Policie České republiky, včetně nejdůležitějších oblastí. Rovněž jsou v práci objasněna základní podstatné aspekty korupce a možnosti boje proti ní, včetně preventivních opatření. Lze se přiklonit k názorovému proudu odborné veřejnosti, že by měl být každý policista srozuměn se skutečností, že se může s korupční nabídkou setkat při jakékoliv své služební činnosti a s tímto plně souhlasím. Stejně tak se s ní mohou ve službě setkat i jeho kolegyně či kolegové.

Korupce v podmínkách Policie České republiky je velmi nežádoucím jevem, který tuto instituci znevažuje v očích veřejnosti, způsobuje morální škody a narušuje důvěru občanů. I přesto, že výkon profese policisty předpokládá nezbytné osobní předpoklady, především morální a psychické dispozice, není možné výše uvedený jev zcela odstranit. Je však možné minimalizovat předpoklady pro vznik korupčního jednání, důkladně poznat a seznámit se s rizikovými místy, funkcemi a činnostmi v rámci Policie ČR, při nichž by mohlo docházet ke vzniku korupce. V souvislosti s důkladně prozkoumanými korupčními riziky následně definovat zásadní systémové postupy a vhodná opatření. Mezi základní nástroje boje proti korupci lze zařadit především transparentnost, řízení korupčních rizik a monitoring kontrol, včetně nastavení kontrolních mechanismů a vhodné řídicí činnosti. Nezanedbatelnou roli hraje rovněž přednášková a lektorská činnost cílená nejen na začínající, ale i na současné příslušníky Policie České republiky. Daná činnost by měla být zaměřena zejména na příčiny páchání korupční trestné činnosti policistů. Taktéž není v dané souvislosti možné opomenout i vyžadování dodržování Etického kodexu Policie České republiky.

Empirickou částí práce, kde byl proveden kvalitativní výzkum formou řízeného rozhovoru a analýza SWOT, bylo zjištěno, že je třeba neustálé motivování příslušníků Policie České republiky s tím, že korupční jednání je nežádoucí. Potvrzení toho, že je třeba dalších činností v rámci přednáškové činnosti ohledně korupce, jak je uvedeno výše. Dále bylo zjištěno, že je příhodné zvýšení posilování kontrolní činnosti v oblasti personální práce za účelem odstranění korupčního jednání. Provedenou SWOT analýzou korupce u Policie České republiky bylo zjištěno, že je třeba upevňovat morální

přesvědčení příslušníků Policie České republiky s tím, že korupce u PČR je nepřijatelný jev.

Závěrem lze konstatovat, že se každý příslušník Policie České republiky může při svém povolání setkat s korupční nabídkou. Proto by měl být na tuto situaci připraven a dále jí být schopen vyřešit odpovídajícím způsobem. S tímto jsou spojené i zkoušky spolehlivosti, jinak řečeno testy integrity, které jsou v kompetenci Generální inspekce bezpečnostních sborů, za účelem zjištění spolehlivosti příslušníků Policie České republiky.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. 309 s. ISBN 80-86898-73-3.
2. DAVID, V., NETT, A. *Korupce v právu mezinárodním, evropském a českém*. Vyd. 1. Praha : C. H. Beck, 2007. 345 s. ISBN 978-80-7179-562-9.
3. DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Korupce*. Praha : Střední policejní škola Ministerstva vnitra, 2005. 71 s. ISBN 80-239-5687-6.
4. FILÁK, A. *Základy teorie policejně-bezpečnostní činnosti II*. Praha : Police history, 2006. 214 s. ISBN 80-86477-33-9.
5. FRIČ, P., a kol. *Korupce na český způsob*. 1. vyd. Praha : G plus G, 1999. 302 s. ISBN 80-86103-26-9.
6. HERCOGOVÁ, Z. *Policejní etika*. Praha : Tiskárna MV, 2003. 327 s. ISBN 80-238-9984-8.
7. CHMELÍK, J., a kol. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha : Právnické a ekonomické nakladatelství Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2003. 224 s. ISBN 80-7201-434-X.
8. CHMELÍK, J., TOMICA, Z. *Korupce a úplatkářství*. Praha : Linde, 2011. 283 s. ISBN 978-80-7201-866-6.
9. JELÍNEK, J., SOVÁK, Z. *Rozhodnutí ve věcech trestních*. Praha : Eurolex Bohemia s.r.o., 1999. 259 s. ISBN – 80-902752-0-6.
10. MACEK, P., ZÁMEK, D. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha : Vydavatelství PA ČR. 2007. 110 s. ISBN 978-80-7251-264-5.
11. MAŘÍKOVÁ, H., a kol. *Velký sociologický slovník*. Praha : Karolinum, 1996. 1636 s. ISBN 80-7184-311-3.
12. NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 315 s. ISBN 978-80-7380-195-3.
13. NOVOTNÝ, F. *Trestní právo procesní*. Praha : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. 294 s. ISBN 80-86898-74-1.
14. ŠÁMAL, P., a kol. *Trestní zákoník*. Praha : C. H. Beck, 2009. 2528 s. ISBN 978-80-7400-109-3.
15. ZAPLETAL, J., a kol. *Prevence kriminality*. Druhé přepracované vyd. Praha : Policejní akademie České republiky, 2005. 108 s. ISBN 80-7251-200-5.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. AKTUALNE.CZ. *Korupce* [online]. 2010 [cit. 2010-08-13]. Dostupné z WWW: <<https://www.aktualne.cz/wiki/politika/korupce/r~i:wiki:739/?redirected=1476000046>>.
2. INNOSUPPORT. *Souhrn klíčových bodů* [online]. 2005 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.innosupport.net/index.php?id=2067&L=8>>.
3. IPODNIKATEL. *SWOT analýza odhalí pravdivou tvář vaší firmy a pomůže vám nahlídnout do budoucnosti* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.ipodnikatel.cz/Marketing/swot-analyza-odhali-pravdivou-tvar-vasi-firmy-a-pomuze-vam-nahlednout-do-budoucnosti.html>>.
4. POLICIE ČR. *Etický kodex Policie ČR* [online]. 2015 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>>.
5. POLICIE ČR. *Služební slib* [online]. 2015 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/sluzebni-slib.aspx>>.
6. TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Občan proti korupci* [online]. 2012 [cit. 2012-2-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.transparency.cz/obcan-proti-korupci-2>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a novel. *In sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11. s. 354 – 463. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.
2. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů a novel. *In sbírka zákonů Československá socialistická republika*. 1961. částka 66. s. 191. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>>.
3. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu. Sp. Zn. 7 Tdo 461/2002 [ze dne 28.8.2002]. *In Sběrka zákonů, Česká republika*. 2002. Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/146088AF29B80CECC1257A4E0067C0E8?openDocument&Highlight=0>.

4. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu. II. ÚS 615/06 [ze dne 23.5.2007]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007. Dostupné z WWW: <<https://www.nalus.usoud.cz/gettext.aspx?sz>>.

Ostatní zdroje

- DUŠEK, J. *Metodika pro tvorbu bakalářských prací VŠERS*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2017. 66 s.
- GRASSEOVÁ, M., DUBEC, R., ŘEHÁK, D. *Analýza podniku v rukou manažera*. Brno : BizBooks, 2012. 15 s.
- JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing služeb*. Praha : Grada Publishing, 2001. 180 s.
- JONÁK, J., a kol. *Protikorupční komise Policie České republiky 2006-2011 - metodická příručka*. Praha : Policejní prezidium České republiky, 2011, 42 s.
- PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR*, Praha, 2015, Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze. Vedoucí absolventské práce Mgr. Vlastimil Burian, 33 s.
- ŠÍDLO, O. *Indikátory korupce*. [prezentace PowerPoint]. Červená nad Vltavou, 28. a 29. květen 2009

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Etický kodex Policie České republiky

Příloha II: Interní protikorupční program Policie České republiky

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DI	Dopravní inspektorát Policie České republiky
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
GPS	Globální polohový systém
MV	Ministerstvo vnitra
OOP	Obvodní oddělení policie
PČR	Policie České republiky
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SWOT	SWOT analýza silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Obrázek I: Postup provedení SWOT analýzy

Tabulka I: SWOT analýza korupce u Policie České republiky

Tabulka II: Vyhodnocení interních faktorů

PŘÍLOHY

Příloha I: Etický kodex Policie České republiky

ETICKÝ KODEX POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti a založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

1. Cílem Policie České republiky je

- a) chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
- b) prosazovat zákonnost,
- c) chránit práva a svobody osob,
- d) preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- e) usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

2. Základními hodnotami Policie České republiky jsou

- a) profesionalita,
- b) nestrannost,
- c) odpovědnost,
- d) ohleduplnost,
- e) bezúhonnost.

3. Závazkem Policie České republiky vůči společnosti je

- a) prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,
- b) chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,
- c) uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,
- d) při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,

- e) používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně ani ponižujícím způsobem,
- f) nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě,
- g) zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,
- h) zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,
- i) zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů.

4. Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky je

- a) usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,
- b) dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,
- c) netolerovat ani nekrýt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

5. Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky je

- a) nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,
- b) chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.

INTERNÍ PROTİKORUPČNÍ PROGRAM POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

I. ÚVOD

II. OBECNÁ ČÁST

III. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

1.1. Propagace protikorupčního postoje vedoucími příslušníky a zaměstnanci policie

1.2. Etický kodex Policie České republiky a Etický kodex zaměstnance Ministerstva vnitra

1.3. Vzdělávání příslušníků a zaměstnanců policie

2. Transparentnost

3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

4. Postupy při podezření na korupci

5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu policie

IV. RIZIKA KORUPCE A KONKRÉTNÍ OPATŘENÍ KE SNÍŽENÍ TĚCHTO RIZIK PODLE JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ ČINNOSTI POLICIE

I. ÚVOD

V nejširším vymezení lze pojem korupce odvodit z původního latinského názvu corruptus – zkažený, pokažený, vadný. Za korupční, či lépe zkorumpované tak může být v policejním kontextu považováno jakékoli nežádoucí – nemravné či nezákonné jednání úřední osoby.

V nejužším vymezení je korupce vnímána v rámci policie převážně ve formě přijímání a předávání úplatků, protislužeb, klientelismu nebo nepotismu. Jedná se však o mnohem širší a velmi nebezpečný společenský jev, který postihuje řadu policejních činností, negativně zasahuje do vědomí lidí a způsobuje ve společnosti zejména morální, ale i ekonomickou újmu.

Korupci lze charakterizovat jako vztah dvou stran, kdy jedna strana poruší své povinnosti tím, že zneužije svěřenou pravomoc, za což získá neoprávněné zvýhodnění pro sebe, nebo pro jiného, a to z vlastního podnětu nebo z podnětu druhé strany. Mezi porušením povinnosti – jednáním a následkem – neoprávněným zvýhodněním sebe, nebo jiného, existuje vždy příčinná souvislost. Z hlediska subjektivní stránky u všech forem korupčního jednání musí jít o úmyslné jednání s cílem přivodit sobě nebo jinému nezaslouženou výhodu, neoprávněný prospěch apod.

Korupce v policejních činnostech se vyskytuje nejčastěji v těchto oblastech:

Ekonomika:

- zadávání veřejných zakázek na pořízení majetku nebo na poskytování služeb pro útvary policie,
- využívání služeb externích dodavatelů na činnosti, které by měly být zabezpečovány v rámci stanoveného předmětu činnosti útvaru policie,
- proces přípravy a koordinace projektů policie spolufinancovaných ze zdrojů Evropské unie a jiných forem zahraniční pomoci a proces udržitelnosti výstupů z těchto projektů,
- uplatňování reklamací,
- zadávání oprav a údržby majetku, odstraňování havárií,
- příjem a výdej majetku na útvary policie,
- hospodaření s prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb,
- proces rozhodování o nepotřebném a přebytečném majetku,
- prodej nepotřebného a přebytečného majetku,
- rozhodování o náhradě škod, uplatňování náhrad a správa pohledávek,
- uzavírání smluv a uplatňování práv plynoucích ze smluv,
- proces sjednávání nájmu a podnájmu nemovitého majetku.

Trestní řízení:

- vedení trestního řízení,
- nakládání s informacemi o probíhajícím trestním řízení.

Správní řízení:

- rozhodování a řízení v 1. a 2. stupni správního řízení,
- řízení o kázeňském přestupku a řízení o jednání, které má znaky přestupku,

- řízení a rozhodování ve věcech nemocenského pojištění příslušníků a zaměstnanců policie,
- vyřizování stížností, peticí a upozornění,
- dohled a dozor na úseku zbraní, střeliva, výbušnin a bezpečnostního materiálu,
- povolování vstupu a pobytu cizinců.

Činnost vnější služby:

- šetření a vyřizování přestupků,
- šetření dopravních nehod,
- projednávání správních deliktů,
- organizace zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o vydání zbrojního průkazu.

II. OBECNÁ ČÁST

Interní protikorupční program policie (dále jen „protikorupční program policie“) je nástrojem a návodem k vytváření a posilování protikorupčního klimatu a k řízení rozpoznávaných rizik korupce ve všech útvarech a organizačních článcích policie.

Protikorupční program policie by měl přispět k tomu, aby při zjištění určitých v něm naznačených rizik a předpokládaných možných forem korupčního jednání, jež je možné očekávat, byla včas přijata preventivní protikorupční opatření.

III. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

Sledovaným cílem protikorupčního programu policie je minimalizovat motivaci příslušníků a zaměstnanců policie ke korupčnímu jednání a zvyšovat u nich povědomí, že pokud se ke korupci uchýlí, nebo se budou podílet na vytváření korupčního prostředí, budou brzy odhaleni a potrestáni.

Pracovní prostředí odmítající korupční jednání a zdůrazňující loajální vztah příslušníka a zaměstnance policie k zaměstnavateli a majetku státu, hrdost na výkon služby a práce ve prospěch veřejnosti je jedním z nejvýznamnějších prostředků prevence korupce. Podpůrně působí vzdělávací proces, Etický kodex Policie České

republiky a Etický kodex zaměstnance Ministerstva vnitra, osobní příklad vedoucích příslušníků a zaměstnanců policie i účinný vnitřní kontrolní a řídicí systém.

1.1. Propagace protikorupčního postoje vedoucími příslušníky a zaměstnanci policie

Každý vedoucí příslušník i zaměstnanec policie je povinen v rámci svých základních povinností prosazovat a uplatňovat protikorupční postoj. Rozumí se tím:

- vlastní bezúhonnost,
- příkladné plnění povinností,
- nezakrývání zneužívání veřejných prostředků a nenadržování pachatelům trestných činů,
- dodržování právních předpisů a interních aktů řízení,
- zdůrazňování loajality příslušníka a zaměstnance policie k majetku svého zaměstnavatele,
- dodržování etických zásad při výkonu svěřené působnosti a pravomoci,
- aktivní propagace jednání odmítajícího korupci,
- důsledné prošetřování podezření na korupci,
- vyvozování adekvátních opatření vůči příslušníkům a zaměstnancům policie, kteří se prokazatelně dopustili korupčního nebo jiného protiprávního jednání nebo se podíleli na vytváření korupčního prostředí.

1.2. Etický kodex Policie České republiky a Etický kodex zaměstnance Ministerstva vnitra

Důležitým dokumentem z oblasti etiky je Etický kodex Policie České republiky a Etický kodex zaměstnance Ministerstva vnitra. Etický kodex stanovuje chování a povinnosti příslušníků a zaměstnanců policie, které nevyplývají ze zákona či z vnitřních předpisů. Jeho implementace spočívá v aktivní propagaci a vyhodnocování jeho účinnosti. Příslušníci a zaměstnanci policie jsou povinni při výkonu svých práv a povinností jednat v souladu s etickým kodexem.

1.3. Vzdělávání příslušníků a zaměstnanců policie

V rámci vzdělávání je třeba se zaměřit na zvyšování časových dotací ve školním vzdělávacím programu základní odborné přípravy věnovaných problematice etiky a poskytování základních a zásadních informací z hlediska boje proti korupci novým příslušníkům a zaměstnancům policie v rámci vstupního vzdělávání. V rámci vzdělávání příslušníků policie je nutné nadále provádět pravidelná školení na všech úrovních řízení k protikorupční problematice, schopnosti rozpoznat indikátory korupce. Rovněž je nutné zvyšovat povědomí o ochraně příslušníků a zaměstnanců policie, kteří oznámili podezření na korupci tak, aby každý příslušník a zaměstnanec policie dokázal řešit situace, do kterých se může dostat v souvislosti s výkonem svých pravomocí, například při obdržení korupční nabídky. Obdobně je třeba zajišťovat proškolení příslušníků a zaměstnanců policie z hlediska dodržování postupů v případě zjištění podezření z korupce nebo v případě vzniku korupčního prostředí tak, aby bylo možné vhodnými prostředky zamezit osobám podezřelým z korupčního jednání ve zmaření prokázání takového protispolečenského jednání.

2. Transparentnost

Při řízení jednotlivých procesů, činností a jejich kontrole je podle zákona zajištěno právo veřejnosti na informace v rozsahu platných právních předpisů a podávání podnětů a návrhů ze strany veřejnosti. Tím jsou vytvořeny přiměřené předpoklady pro prevenci korupce i pro její odhalování.

Zveřejňování informací je prováděno v souladu s platnou legislativou, v rozsahu daném interními akty řízení a v tomto vymezení zahrnuje:

- informace o rozpočtu,
- informace vztahující se k výběru dodavatelů, včetně veřejných zakázek,
- informace vztahující se k poskytování grantů, dotací, evropských či jiných fondů,
- informace vztahující se k nakládání s majetkem policie,
- informace o uskutečněných veřejných zakázkách včetně veřejných zakázek malého rozsahu,
- uzavřené smlouvy, včetně dodatků.

Protikorupční program policie je vhodnou formou trvale zpřístupněn všem příslušníkům a zaměstnancům policie.

3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

Aktivní řízení korupčních rizik spolu s manažerskou odpovědností za účinné nastavení kontrolních mechanismů v rizikových oblastech je základním nástrojem boje s korupcí.

Ke zvládnutí identifikovaných rizik výskytu korupčního jednání v jednotlivých oblastech činnosti policie jsou přijata konkrétní opatření uvedená v části IV. protikorupčního programu policie. Dále jsou ke snížení rizik korupce přijímána obecná opatření, jež lze rozdělit do následujících oblastí:

Obecně:

- Důsledně dodržovat právní předpisy a interní akty řízení.
- Maximálně zprůhlednit všechny činnosti, při kterých může docházet ke korupčnímu jednání (pravidlo čtyř očí, pořizování zápisů apod.).
- Dodržovat Etický kodex Policie České republiky a Etický kodex zaměstnance Ministerstva vnitra.
- Podle možností monitorovat veřejné mínění externího zákazníka a tím si zajistit zpětnou vazbu o výskytu korupčního jednání.

V oblasti zadávání veřejných zakázek:

- Postupovat podle ustanovení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, nařízení Ministerstva vnitra č. 44/2014, o zadávání veřejných zakázek, závazného pokynu policejního prezidenta č. 219/2012, kterým se stanoví pravidla centralizovaného zadávání a centrálního nákupu a zadávání veřejných zakázek, a dalších interních aktů řízení (např. závazný pokyn policejního prezidenta č. 100/2009, č. 101/2009).
- Trvale využívat monitorovací a kontrolní systém procesu zadávání veřejných zakázek.
- Zajistit povinné vzdělávání v oblasti veřejných zakázek (vzdělávání managementu).
- Při zadávání podmínek a vyhodnocování nabídek uplatňovat transparentnost a nediskriminační charakter kritérií.
- Výběrové komise sestavovat tak, aby byla možnost korupčního jednání minimalizována.

- Zavést vícestupňové rozhodování a udržovat účinný vnitřní kontrolní systém.

V oblasti uzavírání a realizace smluv (dodávky zboží, služeb, smluv o dílo apod.):

- Řádná kontrola plnění závazků vyplývajících z uzavřených smluv a uplatňování práv plynoucích ze smluvních vztahů k ochraně zájmů policie, zejména dodržování stanovené doby splatnosti faktur (předčasné platby představují zvýhodnění dodavatele, opožděné platby riziko sankce).
- Zavést vícestupňové rozhodování a udržovat účinný vnitřní kontrolní systém.

V oblasti hospodaření s majetkem státu:

- Zamezit přejímání nedokončených nebo nerealizovaných prací, služeb nebo dodávek především výkonem důsledné kontroly před poskytnutím platby dodavateli ze strany příkazce operace.
- Při přejímání stavebních a technických prací zajistit účast více osob ze strany zadavatele zakázky.
- Před schválením faktur u stavebních a technických prací vyžadovat odsouhlasení provedených prací technickým dozorem zadavatele zakázky.
- Zamezit nedůvodnému poskytování záloh dodavatelům především výkonem důsledné kontroly ze strany příkazce operace a hlavního účetního.
- Při uzavírání nájemních smluv dbát na to, aby cena nájmu byla sjednána ve výši ceny v místě obvyklé.

V oblasti poskytování veřejné finanční podpory (dotace):

- Postupovat podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.
- Stanovit jednoznačné zásady financování, ustanovit vícečlennou hodnotící komisi a stanovit objektivní kritéria hodnocení projektů; z jednání hodnotící komise pořizovat zápis.
- Provádět předběžnou, průběžnou a následnou řídicí a veřejnoprávní kontrolu.

V oblasti hospodaření s prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb:

- Využívat stanovená a kontrolovatelná pravidla hospodaření uvedená v interních aktech řízení (např. pokyn policejního prezidenta č. 40/2015).
- Postupovat podle vyhlášky č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.

- Zajistit transparentnost čerpání prostředků z fondu kulturních a sociálních potřeb (např. seznamováním zaměstnanců se zápisy z jednání komise).
- Dodržovat zavedený vícestupňový systém schvalování žádosti zaměstnance.

V oblasti poskytování informací:

- Důsledně respektovat právní úpravu svobodného přístupu k informacím.
- Informace poskytovat aktivně a včas.
- Respektovat zásadu rovného přístupu ke sdělovacím prostředkům.

V oblasti správního řízení a rozhodovací pravomoci:

- Postupovat podle
- zákona č. 500/2004 Sb., správní řád,
- zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů,
- zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

V oblasti trestního řízení:

- Postupovat podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).
- Postupovat podle pokynu policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení.

V oblasti kontrolní:

- Provádět namátkové kontroly plnění služebních a pracovních úkolů.
- Zavést účinný a důsledný systém kontroly plnění služebních a pracovních úkolů.
- Ke kontrolním zjištěním přijímat adekvátní nápravná opatření a provádět kontrolu jejich realizace, úplnosti a účinnosti.

V oblasti řídicí:

- Věnovat dostatečný prostor boji proti korupčnímu jednání na poradách na všech úrovních řízení.
- Nekompromisně řešit všechny náznaky a zjištěné případy korupčního jednání.
- Důsledně kontrolovat rizikové činnosti a pravidelně je vyhodnocovat.
- V případě pochybení nebo selhání příslušníka nebo zaměstnance policie seznamovat na pracovních poradách ostatní pracovníky s případem a opatřeními, která byla přijata.

- Za porušení služebních nebo pracovních povinností stanovených právními předpisy nebo interními akty řízení uplatňovat vůči příslušníkům a zaměstnancům policie příslušné sankce.

V oblasti personalistiky:

- Zajistit kontinuální obměnu lidských zdrojů včetně argumentace (zachování podmínek pro předávání zkušeností, předcházení budoucím rizikům) a kvantifikace potřeb pro zajištění této obměny,
- Zabezpečit objektivitu procesu přijímání nových příslušníků a zaměstnanců policie.
- Správně a objektivně posuzovat osobnostní způsobilost uchazeče o přijetí do služebního poměru.
- Zabezpečit v rámci vyhlášeného výběrového řízení na volné služební místo s příplatkem za vedení v 9. tarifní třídě a vyšší objektivní posouzení uchazečů metodou Assessment Centre.
- V souladu s právními předpisy a interními akty řízení zabezpečovat správný a objektivní postup při změnách služebního a pracovního poměru.
- Vyhledávat uchazeče, kteří mají, nebo kteří si pravděpodobně zachovají vysoký standard osobní etiky. Kvalitním výběrem nových uchazečů předcházet pozdějším komplikacím v chování a jednání, které následně mohou vyústit v korupční jednání poškozující dobré jméno policie.

V oblasti personálního rozvoje a vzdělávání:

- Vytvořit a trvale udržovat fungující systém personálního rozvoje v policii.
- Poskytovat novým příslušníkům a zaměstnancům policie v rámci vstupního vzdělávání základní a zásadní informace z hlediska boje proti korupci zejména ve vztahu k zásadám Etického kodexu Policie České republiky a Etického kodexu zaměstnance Ministerstva vnitra.
- Zajistit pro příslušníky a zaměstnance policie v průběhu jejich služební a pracovní kariéry absolvování adekvátní odborné průpravy, která by měla zahrnovat i problematiku etiky a bezúhonnosti.
- Organizovat specializované kurzy zaměřené na otázky integrity (vzdělávání managementu) a protikorupčního jednání.

- Zajistit systematické manažerské vzdělávání nejen ve vztahu k samotnému výkonu řídicích činností v policii, ale také ve vztahu k ovlivňování a rozvoji organizační kultury.

V oblasti legislativní činnosti:

- Při přípravě a posuzování interních aktů řízení analyzovat a vyhodnocovat možné zdroje korupčního jednání a usilovat o jejich eliminaci. Obdobně postupovat při posuzování právních předpisů v rámci jejich připomínkování.

4. Postupy při podezření na korupci

Vůči příslušníkům a zaměstnancům policie, kteří svým zaviněným jednáním, nebo opomenutím porušují právní předpisy nebo interní akty řízení a vytváří tím prostor pro korupci, nebo jsou sami zapojeni do korupčních aktivit, je třeba postupovat rychle, důrazně a nekompromisně v mezích zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů nebo zákoníku práce a důvodná podezření na možné korupční jednání bezodkladně postupovat kontrolním orgánům policie) nebo Generální inspekci bezpečnostních sborů.

5. Vyhodnocování protikorupčního programu policie

Policie každoročně zpracuje výslednou zprávu obsahující vyhodnocení protikorupčního programu policie včetně vyhodnocení a aktualizace rizik a zašle ji do 31. srpna ombudsmanovi Ministerstva vnitra. Dále v případě potřeby zaktualizuje protikorupční program policie.

VI. RIZIKA KORUPCE A KONKRÉTNÍ OPATŘENÍ KE SNÍŽENÍ TĚCHTO RIZIK PODLE JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ ČINNOSTI POLICIE

V rámci policie byly zmapovány oblasti potencionálních rizik výskytu korupčního jednání, možné formy korupce, určeny stupně významnosti vlivu rizika a určena vhodná opatření ke snížení příslušných rizik.